

Globální rámec exportu a rozvojové spolupráce

Prof. Michal Mejstřík

ředitel a předseda představenstva EEIP, a.s.,
předseda Mezinárodní obchodní komory ČR, Praha

Přednáška na semináři ČRA

**KONCEPT SDÍLENÉ HODNOTY VE SPOLUPRÁCI MEZI SOUKROMÝM SEKTOREM A ZRS
ČR**

11. listopadu 2014, Praha

Kolik je našich exportérů a kam vyvážejí ?

Jak jsou odborně vybaveni ?

Počet vývozců celkem v období 2006 – 2013

Rok	Počet vývozců
2006	17055
2007	18531
2008	18527
2009	17792
2010	16405
2011	16303
2012	16722
2013	17991

Počet vývozců, kteří vyvezli zboží do EU v období 2006 – 2013 *(1 vývozce může být zahrnut pouze jednou v daném roce)*

Rok	Počet vývozců
2006	12364
2007	12750
2008	12977
2009	12234
2010	10280
2011	11802
2012	10271
2013	11223

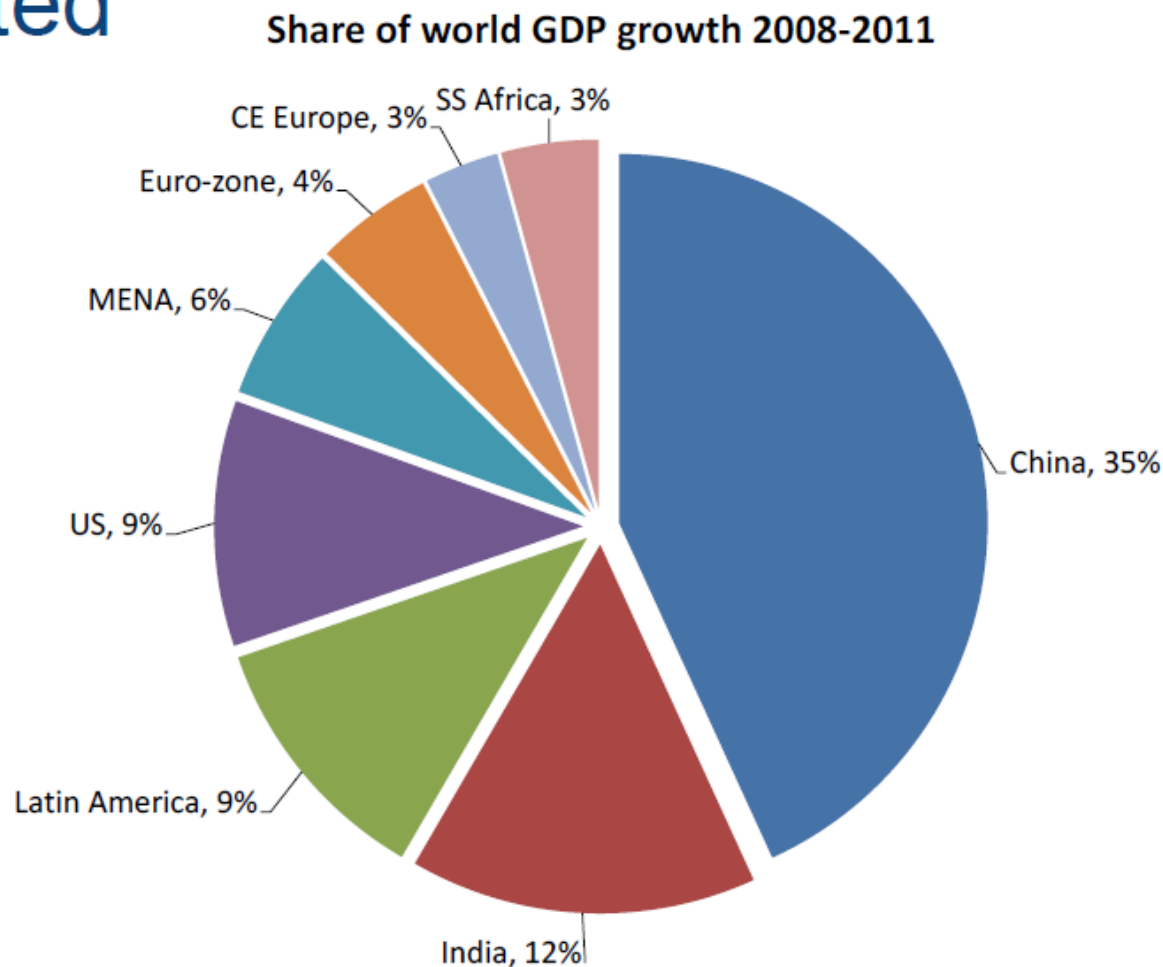
Počet vývozců, kteří vyvezli zboží mimo EU v období 2006 - 2013

(1 vývozce může být zahrnut pouze jednou v daném roce)

Rok	Počet vývozců
2006	11140
2007	16096
2008	11966
2009	11269
2010	10829
2011	10098
2012	12295
2013	12985

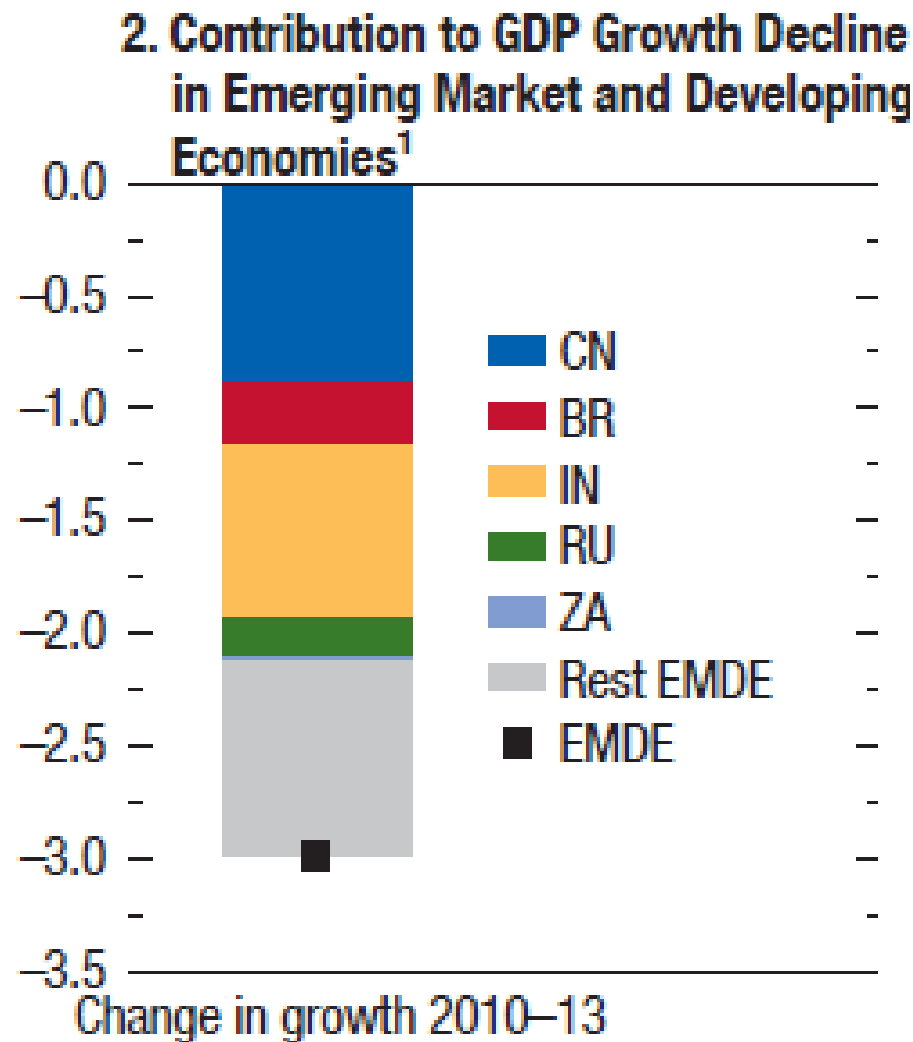
1. Posun temp růstu dle teritorii – na jak dlouho ?

Source of economic growth has shifted

Source: World Bank (2012)

1. Posun temp růstu dle teritorii – na jak dlouho ?

1. Co se děje v USA, že klesá deficit Obchodní bilance resp. běžného účtu. Co Evropa ?

- US deficit běžného účtu klesá od svého nejhlubšího bodu 6 % 2006

Zdá se, že se vrací na úroveň běžné uprostřed 90.let na úrovni 1-1.5 % díky plynu

Oživuje se domácí průmysl a přitahuje FDI mnohem více stejně FDI ven

- Růst českého HDP v 1H2014 , pozitivní sentiment obyvatelstva a firem
- Problém Ukrajina - 1 % přímého českého vývozu
- vážně zpomalující Rusko 3.3% přímého českého vývozu (problémy bank)
- Ale jsou i nepřímé vývozy přes Německo ...jinam

1. Neskutečné výkyvy HDP – US vs Rusko vs Jižní Evropa vs CEE

Table 1.1. Overview of the *World Economic Outlook Projections*

(Percent change unless noted otherwise)

	Year over Year					
	2012	2013	Projections		Difference from July 2014 WEO Update	
			2014	2015	2014	2015
World Output¹	3.4	3.3	3.3	3.8	-0.1	-0.2
Advanced Economies	1.2	1.4	1.8	2.3	0.0	-0.1
United States	2.3	2.2	2.2	3.1	0.5	0.0
Euro Area	-0.7	-0.4	0.8	1.3	-0.3	-0.2
Germany	0.9	0.5	1.4	1.5	-0.5	-0.2
France	0.3	0.3	0.4	1.0	-0.4	-0.5
Italy	-2.4	-1.9	-0.2	0.8	-0.5	-0.3
Spain	-1.6	-1.2	1.3	1.7	0.1	0.1
Japan	1.5	1.5	0.9	0.8	-0.7	-0.2
United Kingdom	0.3	1.7	3.2	2.7	0.0	0.0
Canada	1.7	2.0	2.3	2.4	0.1	0.1
Other Advanced Economies ²	2.0	2.3	2.9	3.1	0.0	-0.1
Emerging Market and Developing Economies³	5.1	4.7	4.4	5.0	-0.1	-0.2
Commonwealth of Independent States	3.4	2.2	0.8	1.6	-0.1	-0.5
Russia	3.4	1.3	0.2	0.5	0.0	-0.5
Excluding Russia	3.6	4.2	2.0	4.0	-0.4	-0.4
Emerging and Developing Asia	6.7	6.6	6.5	6.6	0.1	0.0
China	7.7	7.7	7.4	7.1	0.0	0.0
India ⁴	4.7	5.0	5.6	6.4	0.2	0.0
ASEAN-5 ⁵	6.2	5.2	4.7	5.4	0.1	-0.2
Emerging and Developing Europe	1.4	2.8	2.7	2.9	0.0	0.0
Latin America and the Caribbean	2.9	2.7	1.3	2.2	-0.7	-0.4
Brazil	1.0	2.5	0.3	1.4	-1.0	-0.6
Mexico	4.0	1.1	2.4	3.5	0.0	0.1
Middle East, North Africa, Afghanistan, and Pakistan	4.8	2.5	2.7	3.9	-0.4	-0.9
Sub-Saharan Africa	4.4	5.1	5.1	5.8	-0.4	0.0
South Africa	2.5	1.9	1.4	2.3	-0.3	-0.4
<i>Memorandum</i>						
European Union	-0.3	0.2	1.4	1.8	-0.2	-0.1
Low-Income Developing Countries	5.2	6.0	6.1	6.5	-0.2	0.0
Middle East and North Africa	4.8	2.3	2.6	3.8	-0.5	-1.0
World Growth Based on Market Exchange Rates	2.4	2.5	2.6	3.2	-0.1	-0.1

Zdroj: IMF WEO (říjen 2014)

GDP volatility outlook – US vs Russia vs South Europe vs CEE

(a) Real Gross Domestic Product (% change)

	5-year averages			Autumn 2014 Forecast*						
	1995-99	2000-04	2005-09	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Belgium	2.7	2.1	1.2	2.5	1.6	0.1	0.3	0.9	0.9	1.1
Germany	1.7	1.0	0.6	4.1	3.6	0.4	0.1	1.3	1.1	1.8
Estonia	5.7	7.2	1.0	2.5	8.3	4.7	1.6	1.9	2.0	2.7
Ireland	9.7	5.6	1.3	-0.3	2.8	-0.3	0.2	4.6	3.6	3.7
Greece	3.3	4.5	1.0	-5.4	-8.9	-6.6	-3.3	0.6	2.9	3.7
Spain	3.6	3.7	1.8	0.0	-0.6	-2.1	-1.2	1.2	1.7	2.2
France	2.6	2.1	0.7	2.0	2.1	0.3	0.3	0.3	0.7	1.5
Italy	1.8	1.5	-0.5	1.7	0.6	-2.3	-1.9	-0.4	0.6	1.1
Cyprus	4.7	3.9	2.9	1.4	0.3	-2.4	-5.4	-2.8	0.4	1.6
Latvia	3.7	7.4	2.3	-2.9	5.0	4.8	4.2	2.6	2.9	3.6
Lithuania	4.6	6.9	2.4	1.6	6.1	3.8	3.3	2.7	3.1	3.4
Luxembourg	4.7	3.9	2.0	5.1	2.6	-0.2	2.0	3.0	2.4	2.9
Malta	4.5	2.6	2.1	3.5	2.2	2.0	2.5	3.0	2.9	2.7
Netherlands	3.8	1.6	1.8	1.1	1.7	-1.6	-0.7	0.9	1.4	1.7
Austria	2.9	2.0	1.3	1.9	3.1	0.9	0.2	0.7	1.2	1.5
Portugal	3.8	1.5	0.4	1.9	-1.8	-3.3	-1.4	0.9	1.3	1.7
Slovenia	4.3	3.6	2.3	1.2	0.6	-2.6	-1.0	2.4	1.7	2.5
Slovakia	4.5	4.0	5.0	4.8	2.7	1.6	1.4	2.4	2.5	3.3
Finland	4.8	3.2	0.8	3.0	2.6	-1.5	-1.2	-0.4	0.6	1.1
Euro area	2.5	1.9	0.7	2.0	1.6	-0.7	-0.5	0.8	1.1	1.7
Bulgaria	-2.0	5.2	3.9	0.7	2.0	0.5	1.1	1.2	0.6	1.0
Czech Republic	2.2	3.5	3.2	2.3	2.0	-0.8	-0.7	2.5	2.7	2.7
Denmark	2.9	1.6	0.2	1.6	1.3	-0.8	-0.1	0.8	1.7	2.0
Croatia	:	4.4	1.6	-1.7	-0.3	-2.2	-0.9	-0.7	0.2	1.1
Hungary	2.5	4.2	0.5	0.8	1.8	-1.5	1.5	3.2	2.5	2.0
Poland	6.0	3.1	4.7	3.7	4.8	1.8	1.7	3.0	2.8	3.3
Romania	0.7	5.4	3.9	-0.8	1.1	0.6	3.5	2.0	2.4	2.8
Sweden	3.4	3.0	1.0	6.0	2.7	-0.3	1.5	2.0	2.4	2.7
United Kingdom	3.6	3.1	0.7	1.9	1.6	0.7	1.7	3.1	2.7	2.5
EU	:	2.3	0.9	2.1	1.7	-0.4	0.0	1.3	1.5	2.0
USA	4.1	2.7	0.9	2.5	1.6	2.3	2.2	2.2	3.1	3.2
Japan	0.8	1.4	-0.3	4.7	-0.5	1.5	1.5	1.1	1.0	1.0

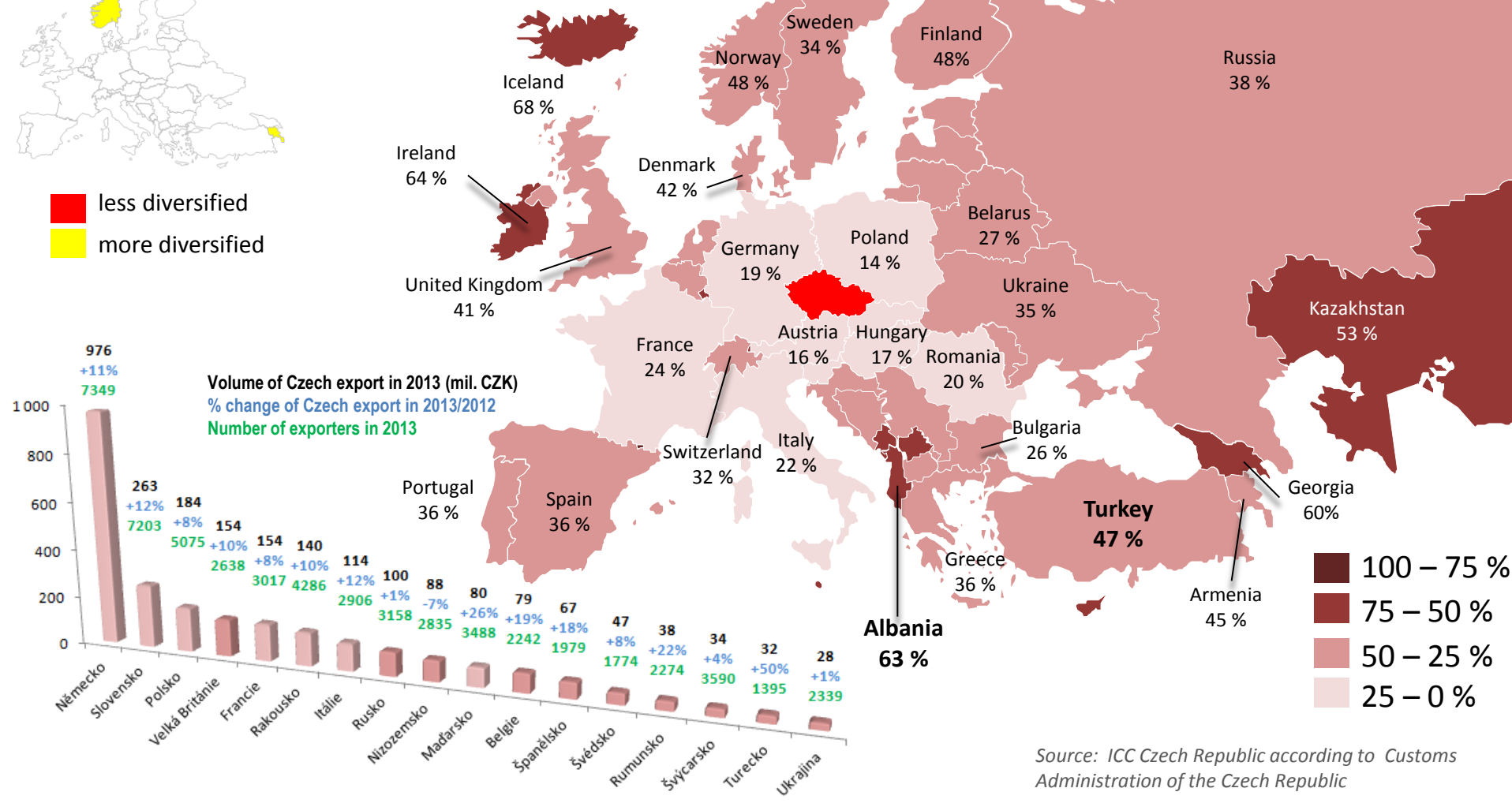
Source: European Commission (November 2014)

The share of 5 largest Czech exporters in total exports to particular countries from the Czech Republic in 2013

Europe

Change comparing
to 2012

■ less diversified
■ more diversified

Source: ICC Czech Republic according to Customs Administration of the Czech Republic

1. Problémy východních trhů

Česká a slovenská ekonomika vs. Rusko

Česká a slovenská ekonomika letos i podle nejnovějšího odhadu MMF poroste o 2,5 procenta a stejného tempa by měla dosáhnout i v příštím roce. Fond na tyto úrovně zlepšil Česku výhled už na konci června.

Klíčovým faktorem **ruské poptávky** po dováženém zboží bude vliv devalvace a zpomalující ekonomiky. Prognóza MMF (World Economic Outlook) publikovaná v říjnu 2014 dále výrazně ochladila výhled růstu HDP Ruska v paritě kupní síly (PPP): Po 3.4% růstu v roce 2012 tempo růstu v roce 2013 kleslo na 1.3%. Přes státní intervence využívající již v roce 2013 státní úspory a státní banky (Vnesekonombank aj oslabené nedávno EU a US sankcemi) se letos očekává faktická stagnace ruské ekonomiky (přesněji zanedbatelný růst o 0.2%) s možným zlepšením na pouhé 0.5% roční tempo růstu v příštím roce 2015.

1. Problémy východních trhů

Český, slovenský export do Ruska robustnější klesá pomaleji než německý, který začal prudce klesat již před sankcemi ! Vliv pokračující devalvace rublu přes rozsáhlé ruské intervence. Vliv finanční situace Ruska, které oslabuje další pokles cen ropy na USD 90 za barel. Ruský rozpočet se tradičně odvíjí od stodolarové úrovně.

	Jan. 2014/Jan .2013	Feb. 2014/Feb . 2013	Mar. 2014/Mar . 2013	Apr. 2014/Apr. 2013	May. 2014/May. 2013	Jun. 2014/Jun. 2013	Jul. 2014/Jul. 2013	Jan-Jul 2014/Jan-Jul 2013
CZECH REPUBLIC	0,94	0,93	0,94	0,96	0,87	0,98	1,04	0,95
GERMANY	0,86	0,82	0,93	0,83	0,82	0,80	0,86	0,85
Slovakia	0,84	0,80	0,97	1,02	1,04	0,96	0,87	0,93

Pomalý růst oslabuje podíl Ruska na světovém HDP v PPP, který v roce 2011 činil pouhá 3.4%, což Rusko řadí v rámci skupiny BRICS daleko za Čínu (15.9%), Indii (6.7%) a těsně před Brazílií (3%). Stejná distance ho dělí od USA (16.5%), Eurozóny (12.2%), Japonska 4.6% na světovém HDP v PPP, ještě výraznější rozdíl se projevuje v aktuálním dolarovém vyjádření.

2. Nové tendence

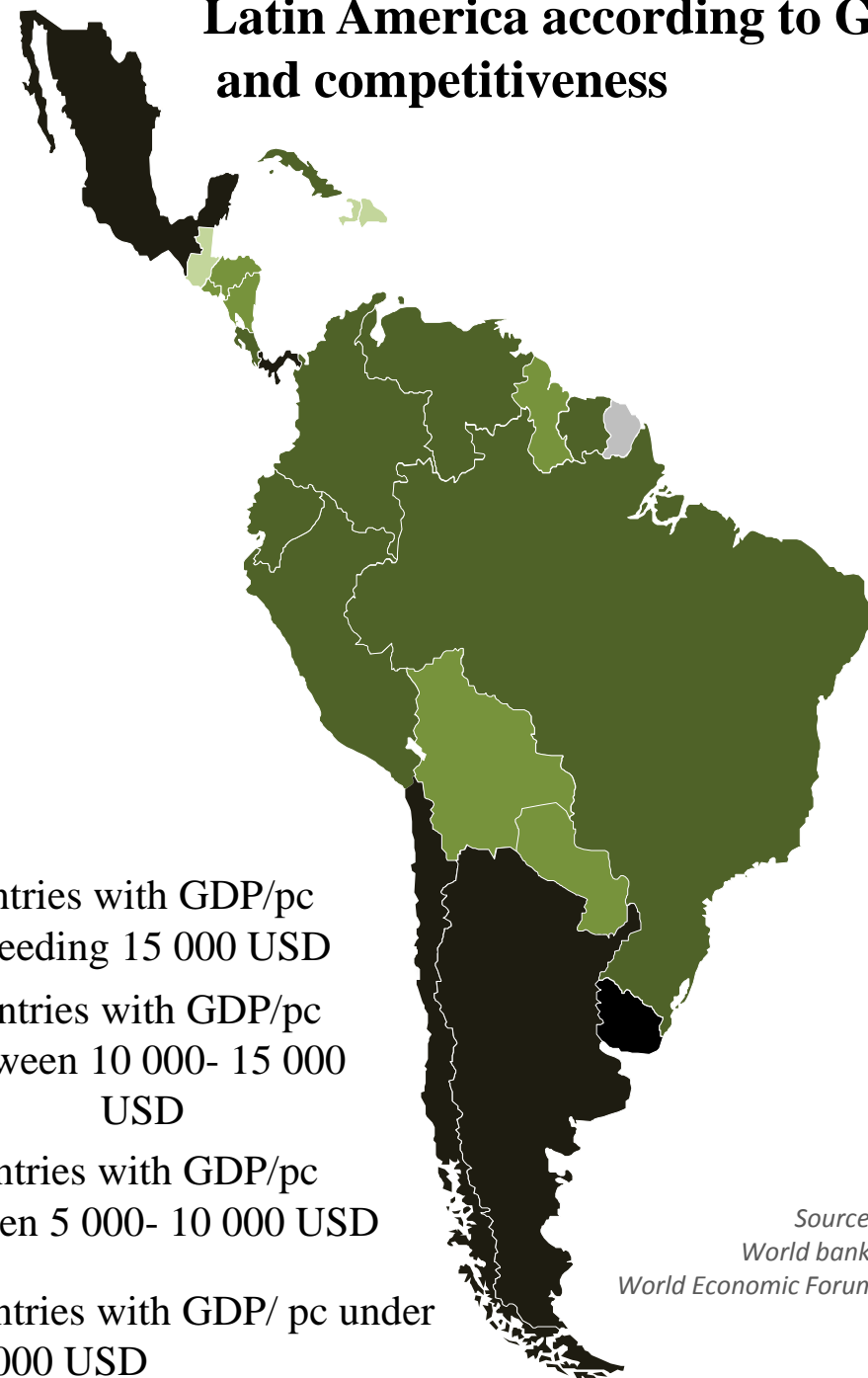
- **produkce statků a služeb vs. míra investic a spotřeby.** Mladé, méně rozvinuté většinou překotně investují do rozvoje (což je jak příklad Japonska ukazuje neudržitelné) , spotřeba v Číně jen 36% HDP, jinde přes 50%. Stále však v HDP v PPP/obyvatele hluboce zaostávají, nicméně **velká většina obyvatel se přehoupla nad hranici chudoby**, méně hladovějících! Spotřeba statků a služeb v mnoha vyspělých zemích stagnuje
- uvedli jsme , že US deficit běžného účtu také díky energetické bilanci klesá od svého nejhlubšího bodu 6 % 2006,zdá se, že se vrací na úroveň běžné uprostřed 90.let na úrovni 1-1.5 %. Oživuje se domácí průmysl a přitahuje více FDI
- **větší nákladnost růstu v EU, Japonsku a USA oproti BRIC** daná demokraticky (?) prosazenou **ekologickou regulací s přísnějšími standardy** odvozenými jak ze zdravotních norem tak z hypotéz ekologicky udržitelného rozvoje : spolehlivost dodávek energie z „čistých“, obnovitelných energií a energeticky úsporný rozvoj – mnoho sporných předpokladů a nástrojů mixujících dlouhodobé a krátkodobé zájmy a poznání (kam řadit energii z jádra). BRIC, SAE a další země na vzestupu omlouvají zanedbanou ekologií nerozvinutostí a nedostatečnými zdroji, ale reagují mnohdy autoritářsky rychle zaváděnými relevantními“ ekologickými technologiemi (vzorová zelená města Abu Dhabi, Čína jako klíčový producent solární a větrné energie, a snad i osobních automobilů s elektrickým pohonem)

Latin American Countries with different GDP per capita and competitiveness

Country	GDP per capita PPP 2013 (USD)	Global Competitiveness Index 2014/2015	Doing Business 2014
Chile	19100	33	34
Argentina	18600	104	126
Uruguay	16600	80	88
Panama	16500	48	55
Mexico	15600	61	53
Venezuela	13600	131	181
Costa Rica	12900	51	102
Surinam	12900	110	161
Brazil	12100	57	116
Colombia	11100	66	43
Peru	11100	65	42
Ecuador	10600	N\A	135
Cuba	10200	N\A	N\A
Belize	8800	N\A	106
Guayana	8500	117	115
Salvador	7500	84	118
Paraguay	6800	120	109
Bolivia	5500	105	162
Guatemala	5300	78	79
Honduras	4800	100	127
Nicaragua	4500	99	124
Haiti	1300	137	177

Latin America according to GDP and competitiveness

- Countries with GDP/pc exceeding 15 000 USD
- Countries with GDP/pc between 10 000- 15 000 USD
- Countries with GDP/pc between 5 000- 10 000 USD
- Countries with GDP/ pc under 5 000 USD

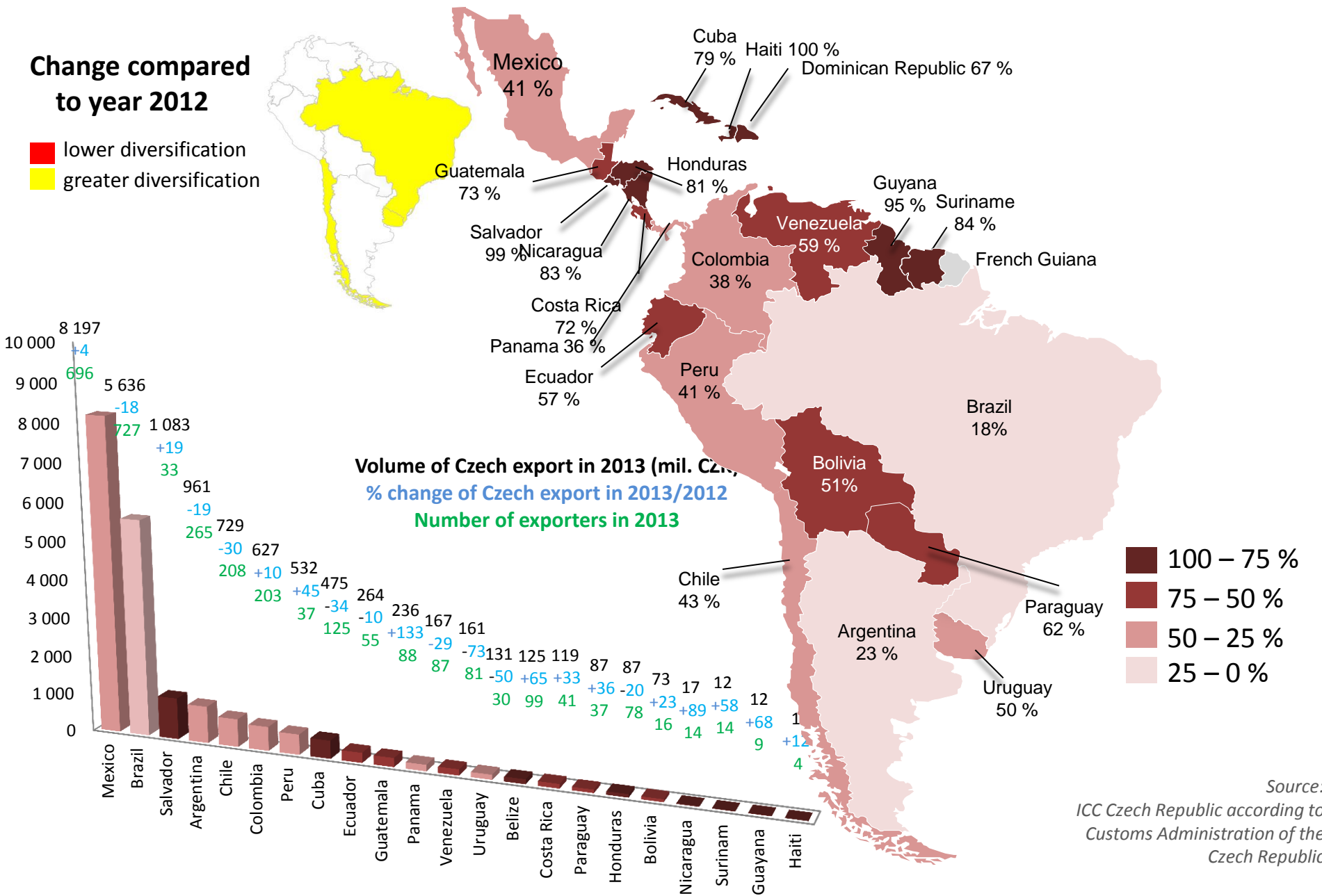

Source:
World bank,
World Economic Forum

Share of 5 largest Czech exporters in total export of the Czech Republic to Latin American countries in 2013

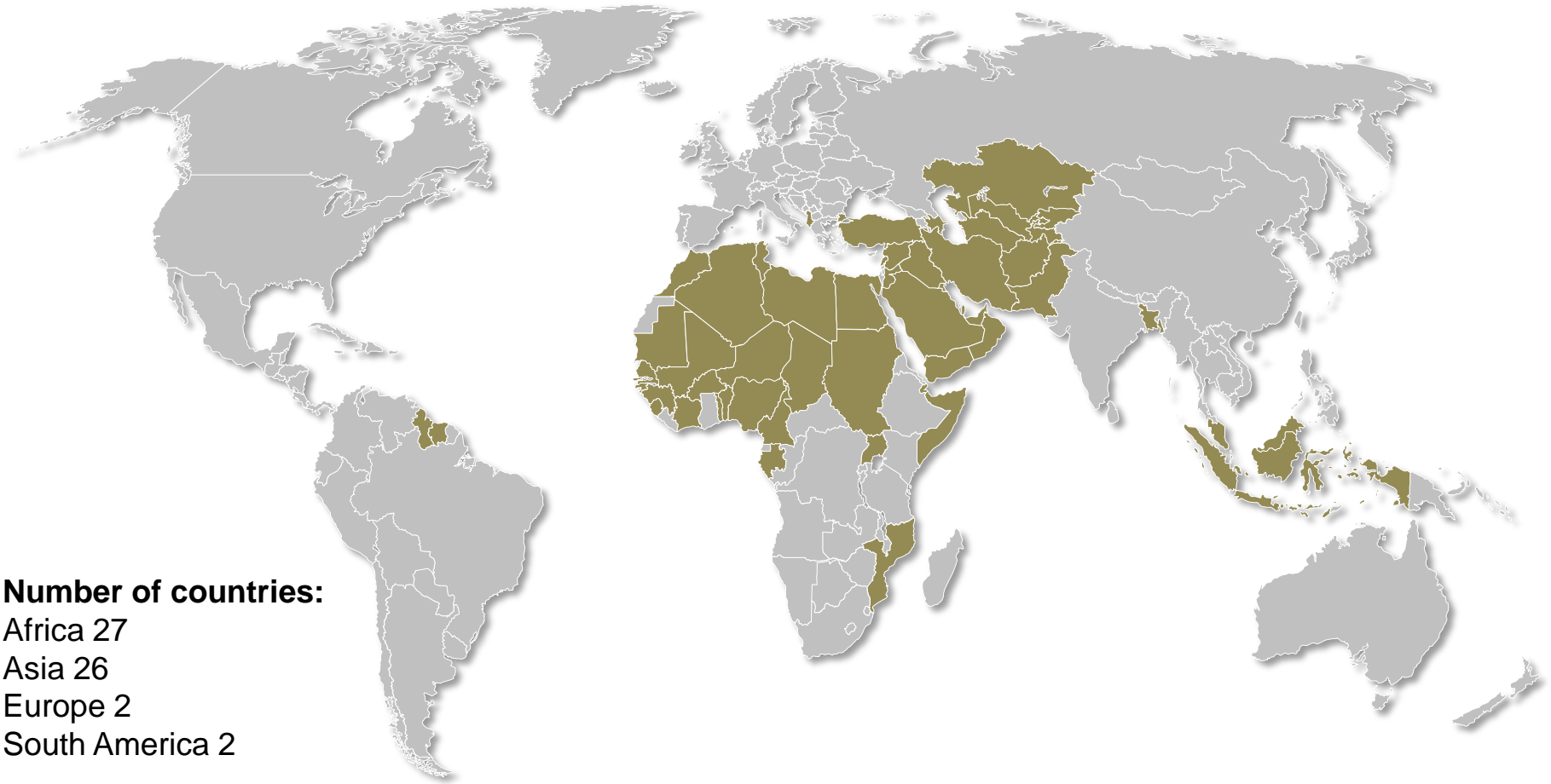
Change compared to year 2012

- lower diversification
- greater diversification

Organization of Islamic Cooperation

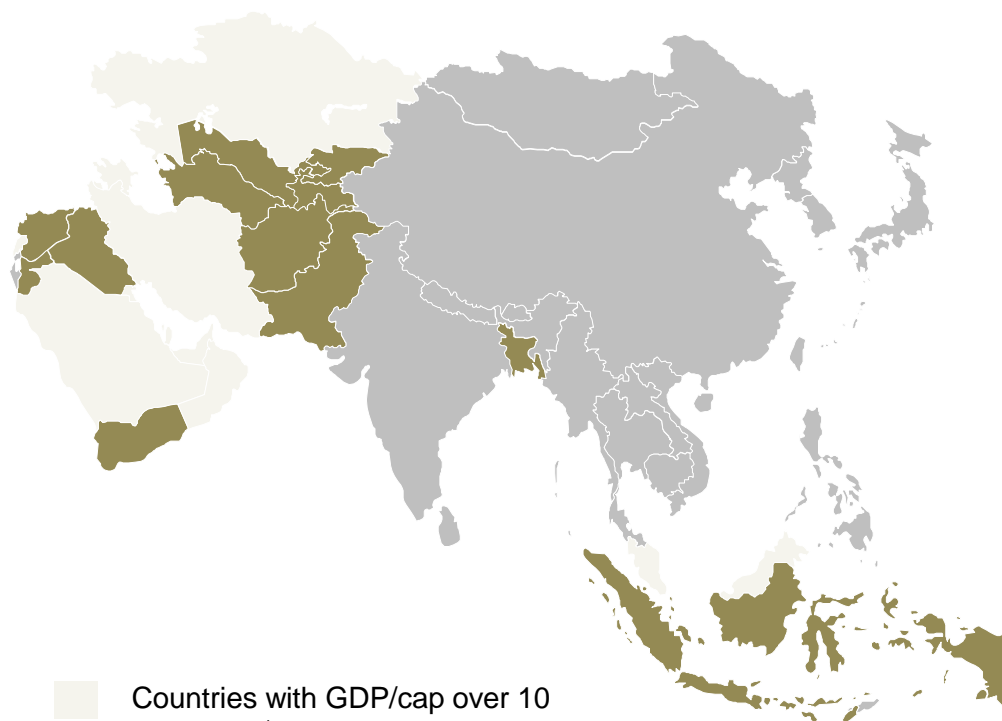
Member countries (total 57)

Organization of Islamic Cooperation

26 OIC countries in Asian region with different GDP per capita and competitiveness

Country	GDP per capita, PPP 2013 (current international \$)	Global Competitiveness Index 2013/2014 (148)	Doing Business 2013 (185)
Qatar	102 100	13	40
Brunei-Darussalam	54 800	26	79
Kuwait	42 100	36	82
Saudi Arabia	31 300	20	22
United Arab Emir.	29 900	19	26
Oman	29 800	33	47
Bahrain	29 800	43	42
Malaysia	17 500	24	12
Lebanon	15 800	103	115
Kazakhstan	14 100	50	49
Iran	12 800	82	145
Azerbaijan	10 800	39	67
Turkmenistan	9 700	N\A	N\A
Maldives	9 100	N\A	95
Iraq	7 100	N\A	165
Jordan	6 100	68	106
Indonesia	5 200	38	128
Syria	5 100	N\A	144
Uzbekistan	3 800	N\A	154
Pakistan	3 100	133	107
Kyrgyzstan	2 500	121	70
Yemen	2 500	145	118
Tajikistan	2 300	N\A	141
Bangladesh	2 100	110	129
Afghanistan	1 100	N\A	168
Palestine	N\A	N\A	N\A

Countries with GDP/cap over 10
thous. US\$ in PPP

Countries with GDP/cap less than 10
thous. US\$ in PPP

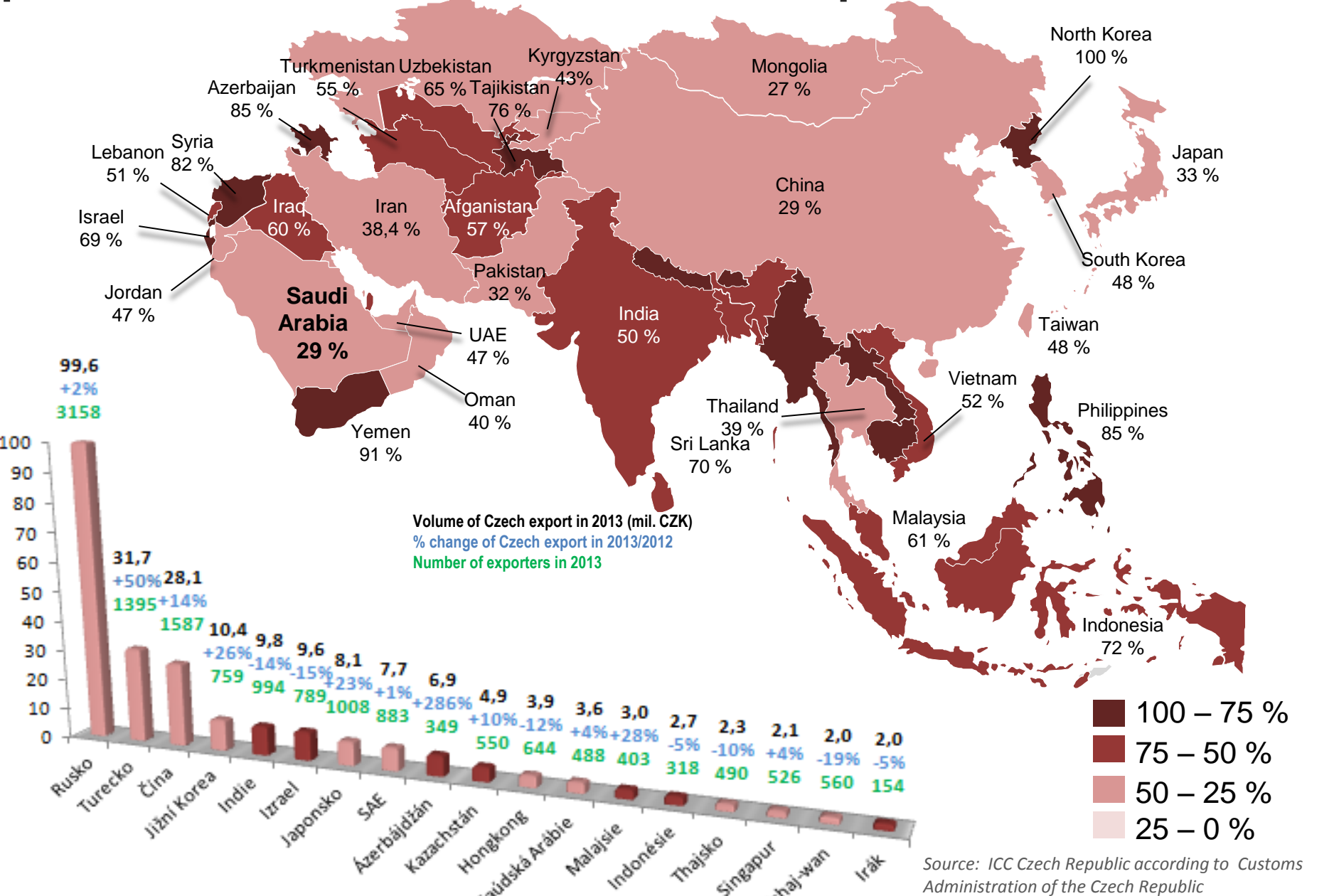
Source: World Bank, World Economic Forum

Number of exporters and volume of exports from Czech Republic to OIC member countries in Asia

OIC Asia - number of exporters			
Country	2012	2013	% change 2013/2012
Non-EU Total	12 295	12 985	+ 5.61
United Arab Emirates	784	883	12,63
Saudi Arabia	458	488	6,55
Malaysia	406	403	-0,74
Azerbaijan	357	349	-2,24
Indonesia	313	318	1,60
Lebanon	249	265	6,43
Jordan	245	240	-2,04
Pakistan	209	214	2,39
Kuwait	202	208	2,97
Qatar	159	190	19,50
Uzbekistan	182	182	0,00
Iran	215	176	-18,14
Iraq	149	154	3,36
Kyrgyzstan	128	141	10,16
Bahrain	129	140	8,53
Afghanistan	132	123	-6,82
Oman	109	115	5,50
Turkmenistan	93	102	9,68
Bangladesh	69	74	7,25
Kazakhstan	511	55	-89,24
Maldives	28	49	75,00
Yemen	41	46	12,20
Syria	112	43	-61,61
Tajikistan	24	33	37,50
Brunei-Darussalam	18	20	11,11
Palestine	10	14	40,00

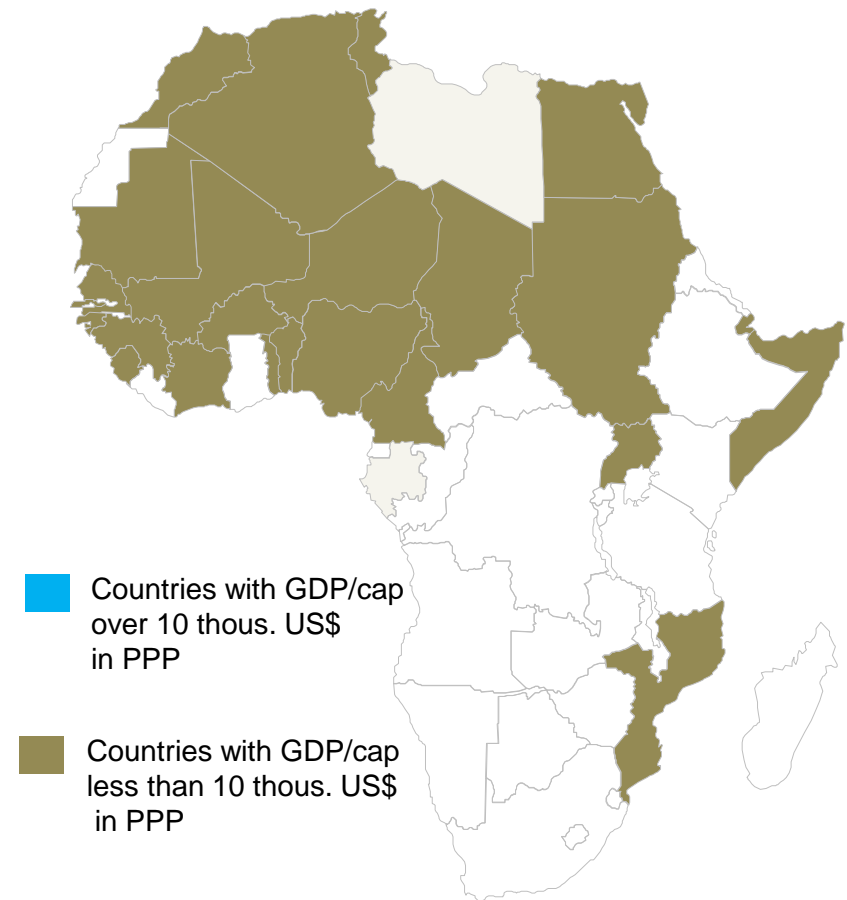
OIC Asia - export volume (mil. CZK)			
Country	2012	2013	% change 2013/2012
Non-EU Total	446 134	470 430	+ 5.45
United Arab Emirates	7 608	7 712	1,36
Azerbaijan	1 748	6 918	295,82
Kazakhstan	4 427	4 858	9,74
Saudi Arabia	3 408	3 552	4,23
Malaysia	2 368	3 047	28,66
Iraq	2 843	2 689	-5,42
Indonesia	2 108	1 994	-5,39
Lebanon	1 402	1 543	10,11
Qatar	1 011	863	-14,66
Iran	771	774	0,43
Maldives	628	710	13,04
Pakistan	554	672	21,46
Palestine	256	519	102,94
Uzbekistan	847	496	-41,46
Jordan	511	432	-15,48
Bangladesh	416	332	-20,20
Kuwait	656	317	-51,72
Yemen	337	282	-16,22
Afghanistan	178	262	47,19
Turkmenistan	205	233	13,99
Syria	345	210	-39,26
Bahrain	1 035	116	-88,82
Oman	138	115	-17,02
Kyrgyzstan	64	77	19,92
Tajikistan	41	22	-45,97
Brunei-Darussalam	16	12	-24,24

The share of 5 largest Czech exporters in total exports to particular countries from the Czech Republic in 2013

27 OIC countries in African region with different GDP per capita and competitiveness

Country	GDP per capita, PPP 2013 (current international \$)	Global Competitiveness Index 2013/2014 (148)	Doing Business 2013 (185)
Gabon	19 200	112	170
Libya	11 300	108	N\A
Tunisia	9 900	83	50
Algeria	7 500	100	152
Egypt	6 600	118	109
Morocco	5 500	77	97
Nigeria	2 800	120	131
Djibouti	2 700	N\A	171
Sudan	2 600	N\A	143
Chad	2 500	148	184
Cameroon	2 400	115	161
Mauritania	2 200	141	167
Senegal	2 100	113	166
Gambia	2 000	116	147
Côte d'Ivoire	1 800	126	177
Benin	1 600	130	175
Uganda	1 500	129	120
Burkina Faso	1 500	140	153
Sierra Leone	1 400	144	140
Comoros	1 300	N\A	158
Mozambique	1 200	137	146
Guinea-Bissau	1 200	N\A	179
Guinea	1 100	147	178
Mali	1 100	135	151
Togo	1 100	N\A	156
Niger	800	N\A	131
Somalia	600	N\A	N\A

Number of exporters and volume of exports from Czech Republic to OIC member countries in Africa

OIC Africa - number of exporters			
Country	2012	2013	% change 2013/2012
Non-EU Total	12 295	12 985	+ 5.61
Egypt	493	501	1,62
Morocco	218	250	14,68
Tunisia	213	241	13,15
Libya	148	180	21,62
Nigeria	136	177	30,15
Algeria	134	144	7,46
Uganda	45	51	13,33
Cameroon	40	44	10,00
Senegal	33	41	24,24
Sudan	47	39	-17,02
Côte d'Ivoire	35	36	2,86
Burkina Faso	21	30	42,86
Guinea	28	24	-14,29
Mali	18	24	33,33
Togo	19	22	15,79
Gabon	22	17	-22,73
Benin	17	17	0,00
Mosambique	20	17	-15,00
Mauritania	19	17	-10,53
Chad	7	14	100,00
Niger	8	10	25,00
Gambia	7	7	0,00
Sierra Leone	10	7	-30,00
Djibouti	6	3	-50,00
Somalia	0	3	100,00
Guinea-Bissau	0	1	100,00
Comoros	2	1	-50,00

OIC Africa - export volume (mil. CZK)			
Country	2012	2013	% change 2013/2012
Non-EU Total	446 134	470 430	+ 5.45
Egypt	3 689	5 031	36,40
Algeria	2 839	3 416	20,29
Morocco	1 975	3 210	62,48
Tunisia	879	1 967	123,88
Mali	1 032	1 077	4,31
Nigeria	712	1 023	43,68
Senegal	385	776	101,64
Sudan	219	296	35,15
Libya	205	285	39,04
Mauritania	350	192	-45,17
Côte d'Ivoire	73	148	102,14
Togo	141	119	-15,78
Uganda	128	107	-16,32
Burkina Faso	29	51	76,47
Cameroon	46	42	-7,39
Gabon	22	32	47,48
Benin	27	22	-18,12
Guinea	36	18	-50,40
Somalia	0	17	100,00
Chad	6	16	171,04
Mosambique	30	15	-48,87
Sierra Leone	11	6	-48,04
Gambia	2	3	48,72
Niger	22	3	-84,68
Djibouti	1	1	105,96
Guinea-Bissau	0	0,004	100,00
Comoros	4	0	-99,96

Source:

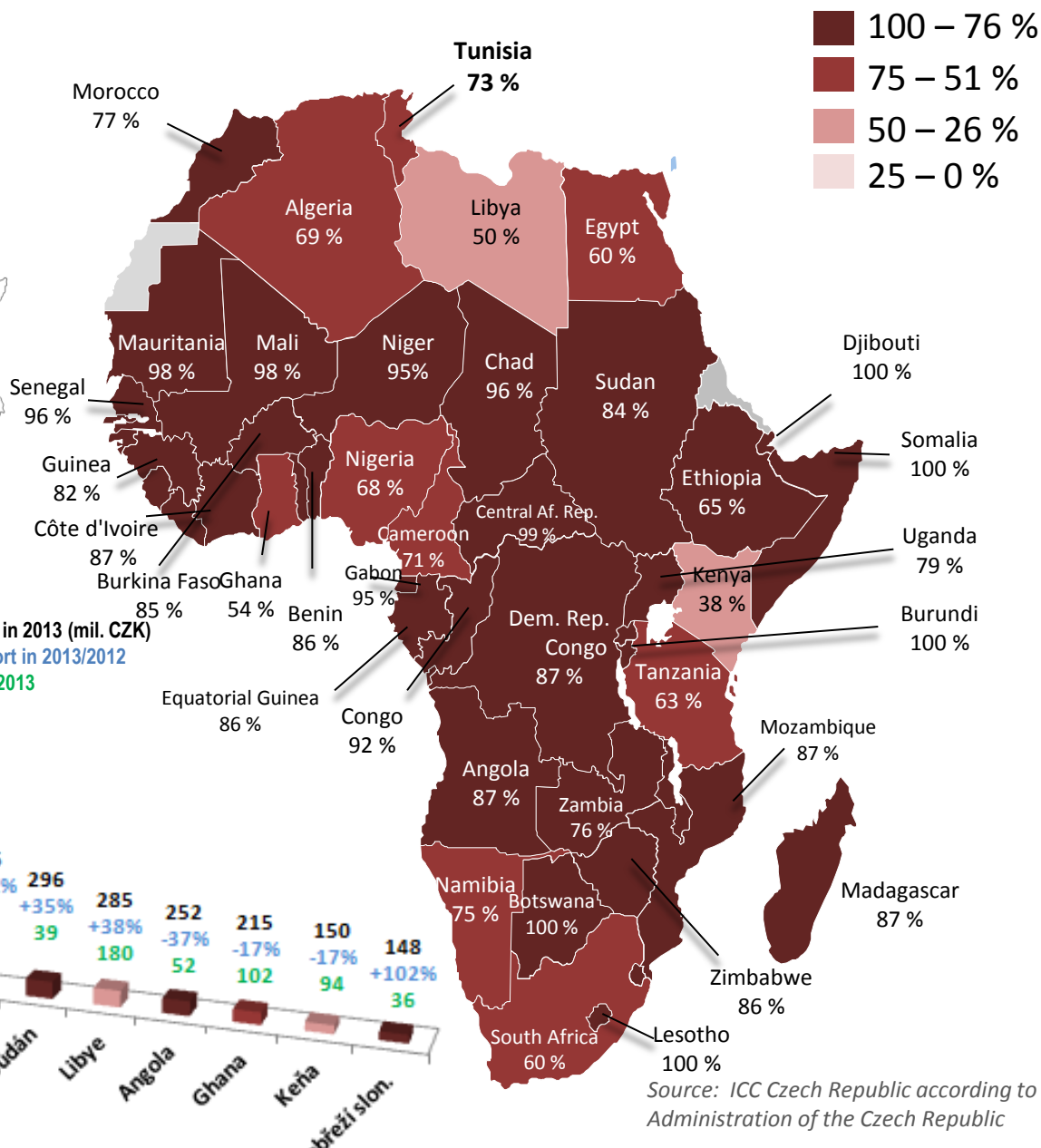
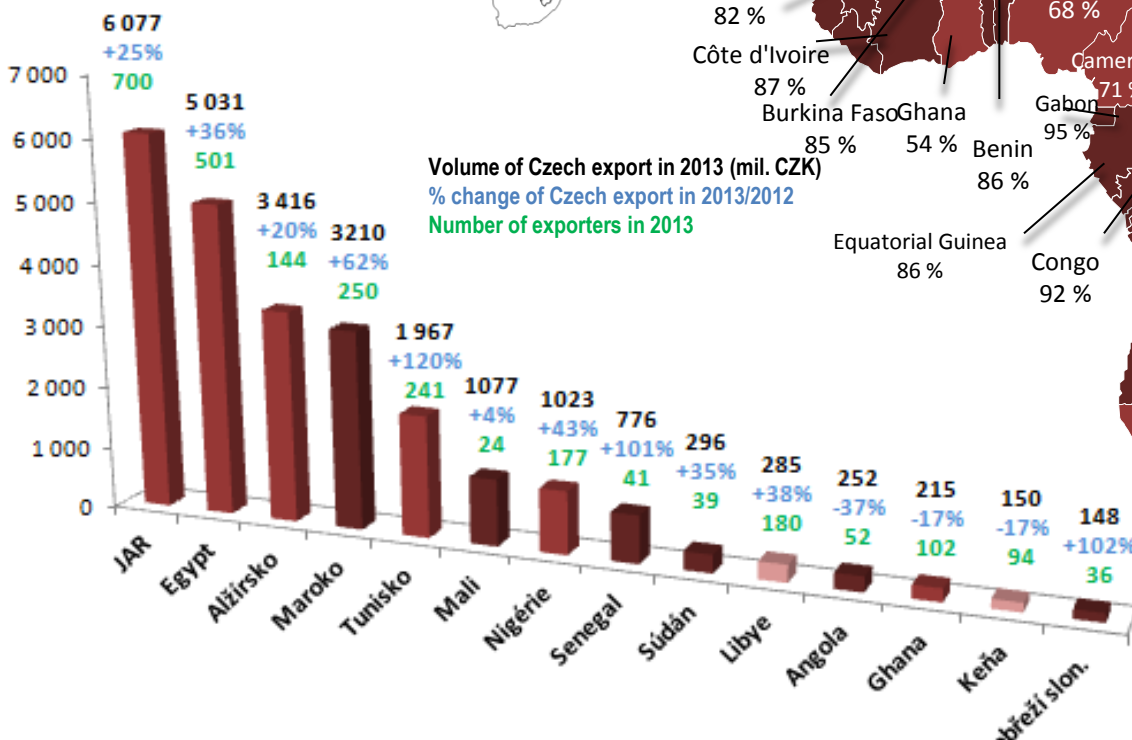
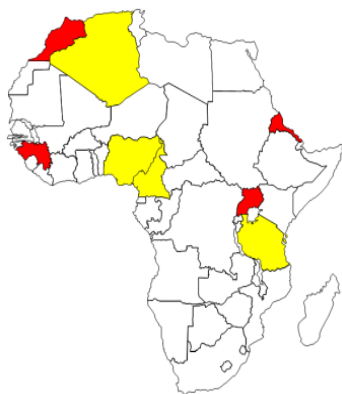
ICC Czech Republic according to Customs Administration of the Czech Republic

The share of 5 largest Czech exporters in total exports to particular countries from the Czech Republic in 2013

Africa

Change compared to year 2012

- lower diversification
- greater diversification

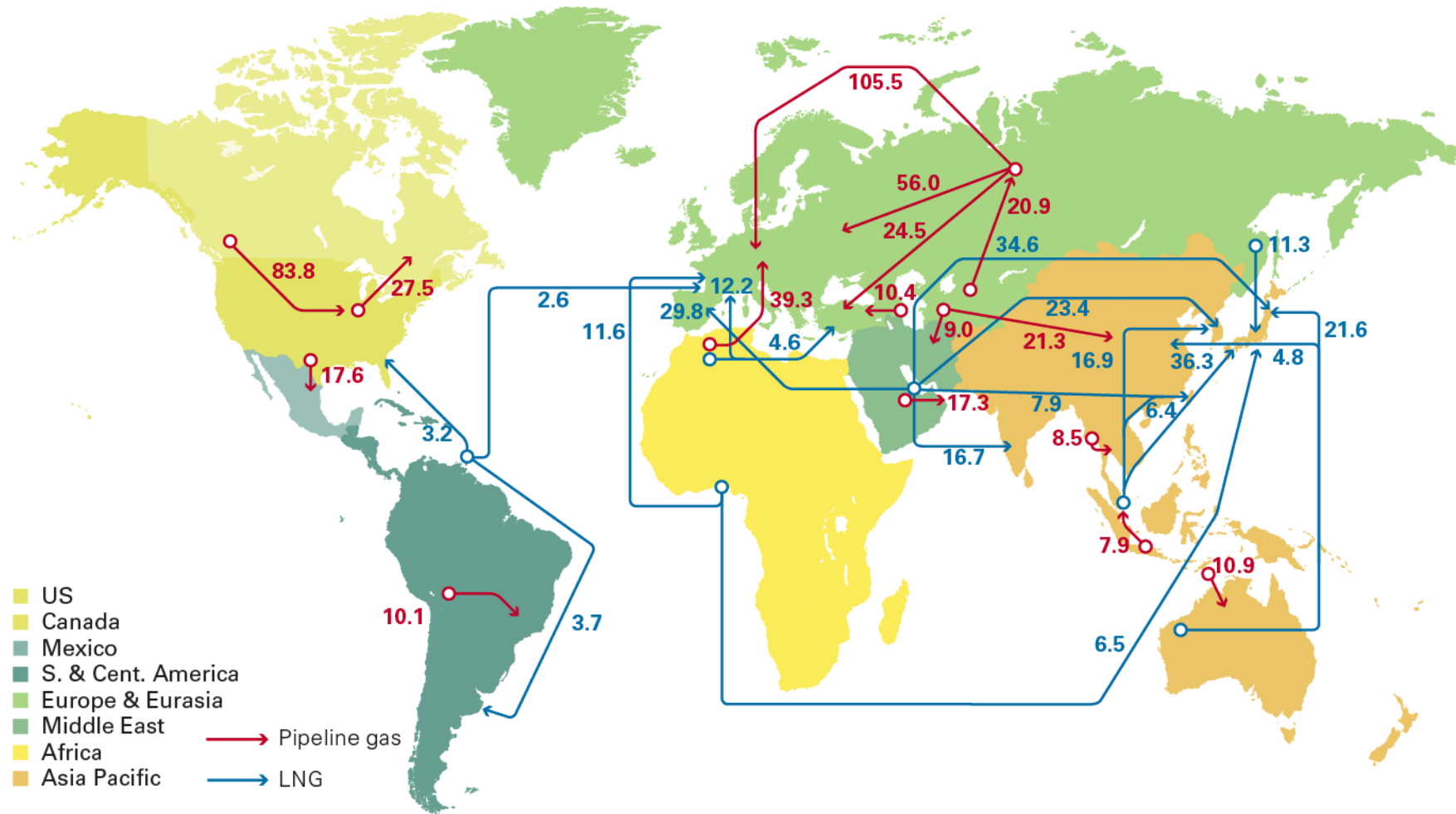
Source: ICC Czech Republic according to Customs Administration of the Czech Republic

2. Segmentace trhu s plynem : přehled regionálních spotových cen plynu v červnu 2014 (v USD/ mmbtu) – různé drivery podle regionů

Source: Waterborne US FERC prices as of April 2014

2. Radikální změna díky energetické inovaci (břidlicový plyn): Kdo produkuje a spotřebovává plyn - globální toky plynu v roce 2012 (mld. m³ dle BP)

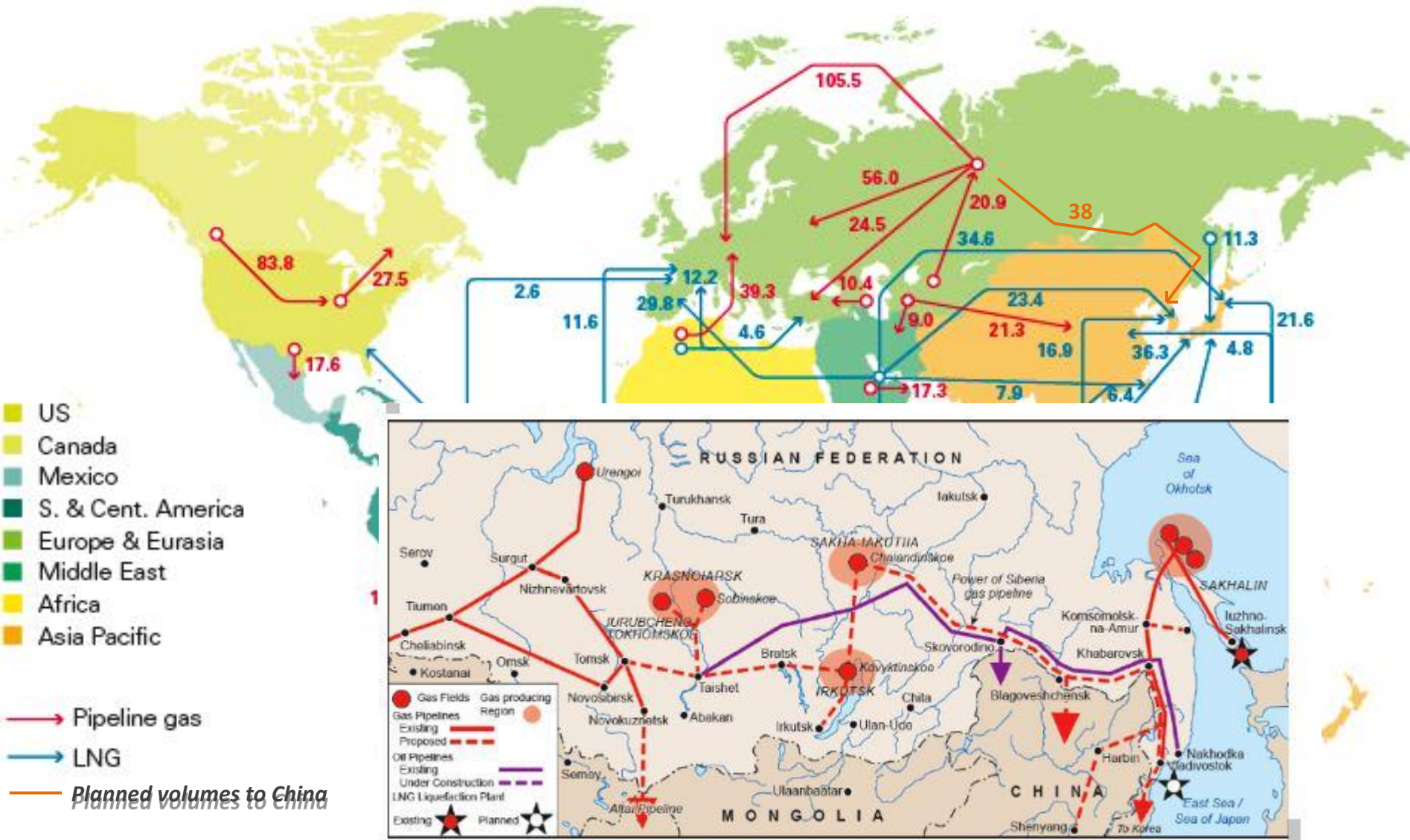
Source: Includes data from Cedigaz, CISStat, GIIGNL, IHS CERA, Poten, Waterborne.

➤V plynu USA po padesáti letech opět v plynu soběstačné a ceny mimořádně nízké díky břidlicovému plynu. Po desetiletích se odtrhl vývoj ceny plynu a ropy, který byl dříve svázan. Geostrategické souvislosti pro situaci v Rusku a přítomnost USA na Blízkém východě. ...Toky LNG do Japonska zřejmě oslabí obnovení provozu JE v Japonsku..

➤...důsledky pro pokles emise v USA (mimo Kjoto), a **vývoz vytlačeného US uhlí do Evropy a do Egypta cementárny !**

Natural gas major trade movements 2012

Trade flows worldwide (billion cubic metres)

3. Význam zapojení do globálních hodnotových řetězců ve zpracovatelské průmyslu přetrvává, náš průmysl je součástí

- S rostoucí mírou technické vyspělosti a klesajícími relativními náklady na přepravu dochází k větší míře outsourcingu a offshoringu některých činností: integrované globální hodnotové řetězce sofistikovaně optimalizují meziprodukty a hotové výrobky
- S rostoucí mírou globalizace a vertikální specializace výroby se stávají globální hodnotové řetězce dominantním rysem světové ekonomiky a obchodu. Např. Meziprodukty („mezidovozy“) představují 60% globálního obchodu a okolo 30% celkového objemu obchodu probíhá mezi dceřinými firmami stejných nadnárodních společností.
- Aby se země udržely konkurenceschopné, musí zajistit rychlé a efektivní fungování každého stupně hodnotového řetězce
- Tradiční („hrubá“) data o přeshraničních exportech a importech mohou způsobit zavádějící pohled na podílech na světového obchodu

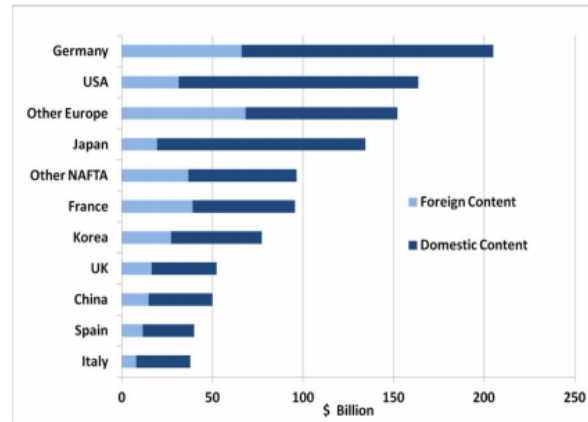
Zdroj: Hofbauer G., et al: Payoff from World Trade Agenda 2013, ICC , and Trade facilitation matters, VoxEU, September 14, 2012
http://www.wto.org/english/res_e/statistics_e/miwi_e/tradedataday13_e/paul_schreyer_e.pdf

3. Domácí export vyžaduje zahraniční import

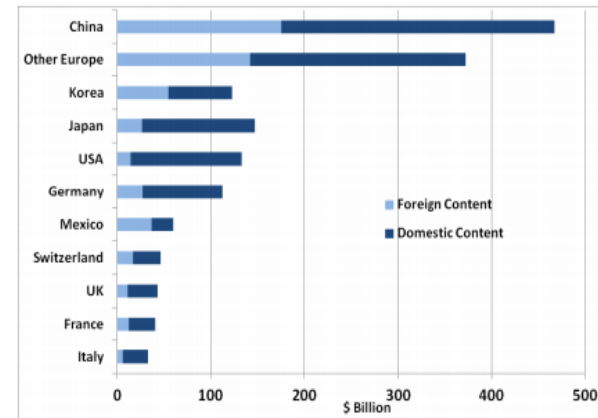
Příklad:
transportní
zařízení a
elektronika
- domácí vs.
zahraniční
hodnota

Výrazný podíl
celkových
mezidovozů
se používá
pro vývoz

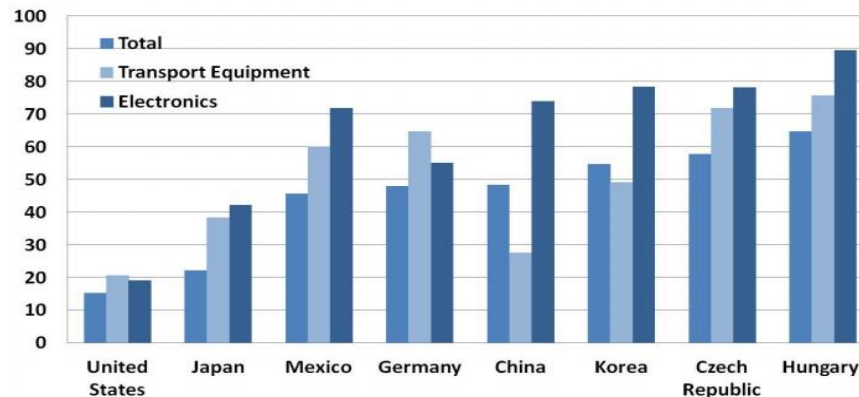
Transport equipment

Electronics

Intermediate Imports embodied in exports, 2009
% of total intermediate imports

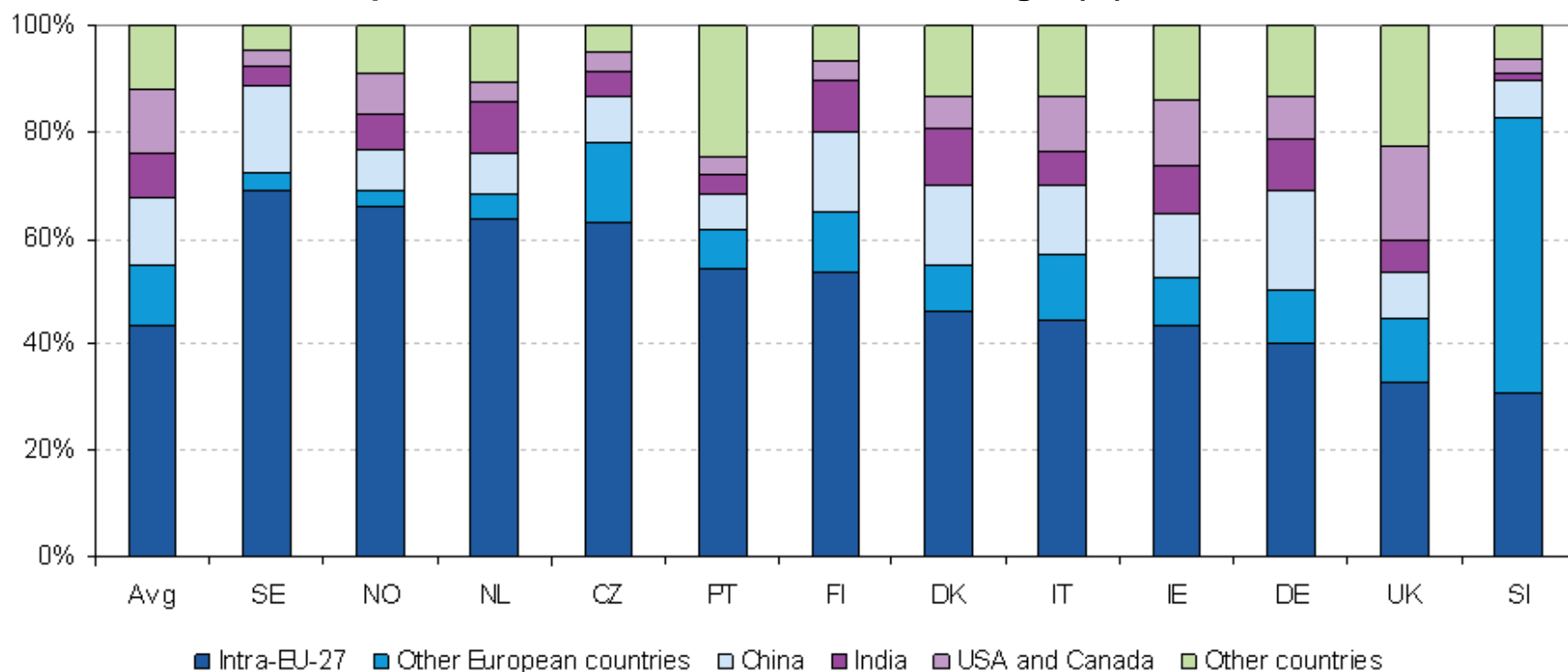
3. Globální hodnotové řetězce – Novodobé organizační inovace

- Zahraniční investice, které pomohly přenášet relevantní know-how dle lokálních parametrů konkurenceschopnosti uspíšily v posledních dvaceti letech rozvoj tzv. globálních hodnotových řetězců (GVC). Důležitým znakem globalizace je, že podniky rozkládají své produkční procesy do různých obchodních jednotek, které následně rozmisťují po světě tak, aby dosáhly maximální efektivity a zvětšily rozsah pokrytí nových trhů.
- Vlastní GVC jsou organizovány nejen samotnými nadnárodními korporacemi ale stále více také dodavatelskými integrátory (např. hongkongská firma Li & Fung) a GVC finančními zprostředkovateli (“supply chain financing”), které jsou další formou **novodobých organizačních inovací**.
- Toto propletení aktivit pro externího pozorovatele vytváří složitější strukturu růstu sestávající z přidané hodnoty v rámci mezinárodního obchodu TiVA (viz OECD, WTO, ICC aj) generované nejefektivnějšími dodavatelskými jednotkami, jejichž struktura se v čase vytváří v souladu s vlastními inovacemi a měnícím se národním podnikatelským prostředím

3. Musíme zafixovat dynamickou konkurenceschopnou pozici českých podniků v „globálních hodnotových řetězcích“

Důležitým znakem globalizace je, že podniky rozkládají své produkční procesy do různých obchodních jednotek, které následně rozmisťují po světě tak, aby dosáhly maximální efektivity a zvětšily rozsah pokrytí nových trhů./or new markets. To se týká tzv konceptu globálních hodnotových řetězců a mezinárodního sourcingu. (Viz iniciativa OECD-WTO). **Pozor na dopady unit energy and labor costs.**

Cíle mezinárodního sourcingu – podíl klíčových aktivit a podpůrných funkcí realizovaných prostřednictvím mezinárodního sourcingu (%), 2009

3. Jak dál ? Řešením není jen AUSTERITY ale zvýšení COMPETITIVENESS

**Podobně jako Standard & Poor's 2012, vidím i nadále problémy
veřejných financí v širším kontextu mezinárodní
konkurenceschopnosti**

**„Ačkoliv chápeme nedostatek fiskální prozíravosti jako hlavní
faktor přispívající k vysokým veřejným dluhům v některých
zemích jako Řecko, věříme, že klíčovým problémem pro
Eurozónu jako celek je rostoucí rozdíl
v konkurenceschopnosti mezi jádrem a tzv. periferií.**

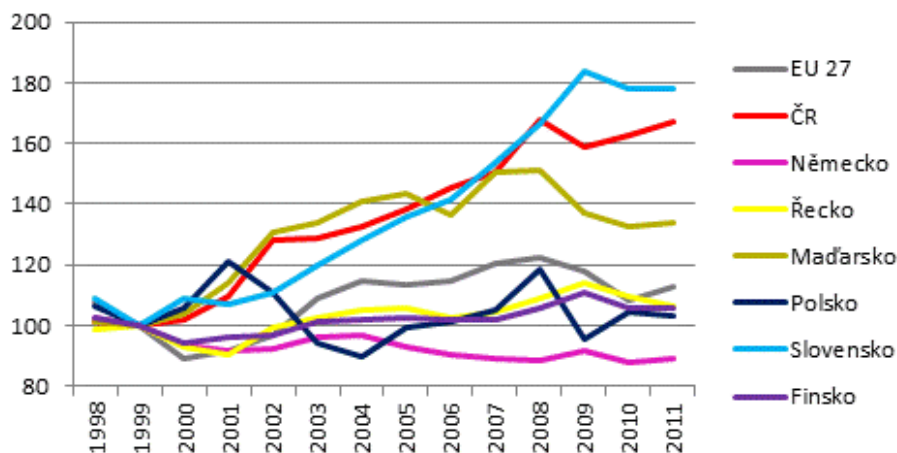
**Spolu s rychlým nárůstem rozvah evropských bank to vedlo
k velkým a rostoucím vnějším nerovnováhám, projevujících se ve
velikosti nerovnováhy finančních sektorů mezi čistými exportéry
bankovních systémů a čistých importérů“**

Mejstřík cenová a necenová konkurenceschopnost (NERV)

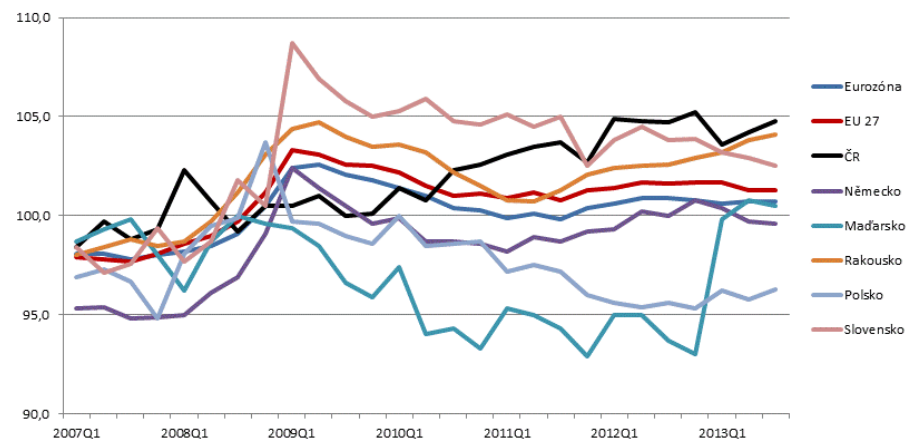
Zdroj: Standard & Poor 2012 January 13

3. Cenová konkurenceschopnost ČR

REER: 2005=100

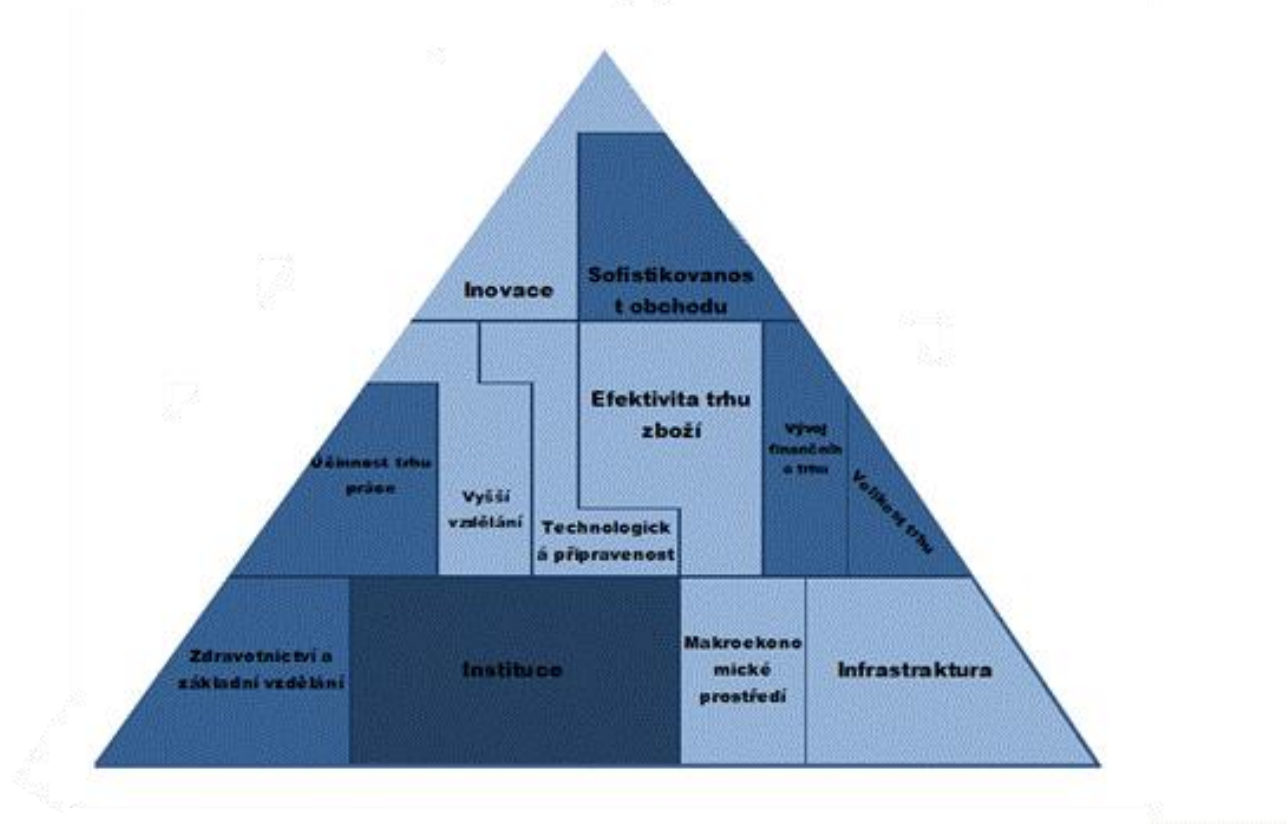

ULC: 2005=100

- ČR je malá otevřená ekonomika s velkou závislostí na exportu.
- V posledních letech export brzdil pokles české ekonomiky a kompenzoval tak pokles domácí spotřeby.
- **Ale cenová konkurenceschopnost ČR klesá! Vysoké ceny energií pro konečného spotřebitele včetně firem vyvolané růstem dotací OZE ale pokles VOC energií**

3. Necenová konkurenceschopnost ČR

- Ani v jednom ze základních ukazatelů ve zjednodušené pyramidě nepatří ČR mezi nejlepších 20 zemí.
- **V kvalitě institucí patří ČR stále mezi nejhorší ze 142 sledovaných zemí!**

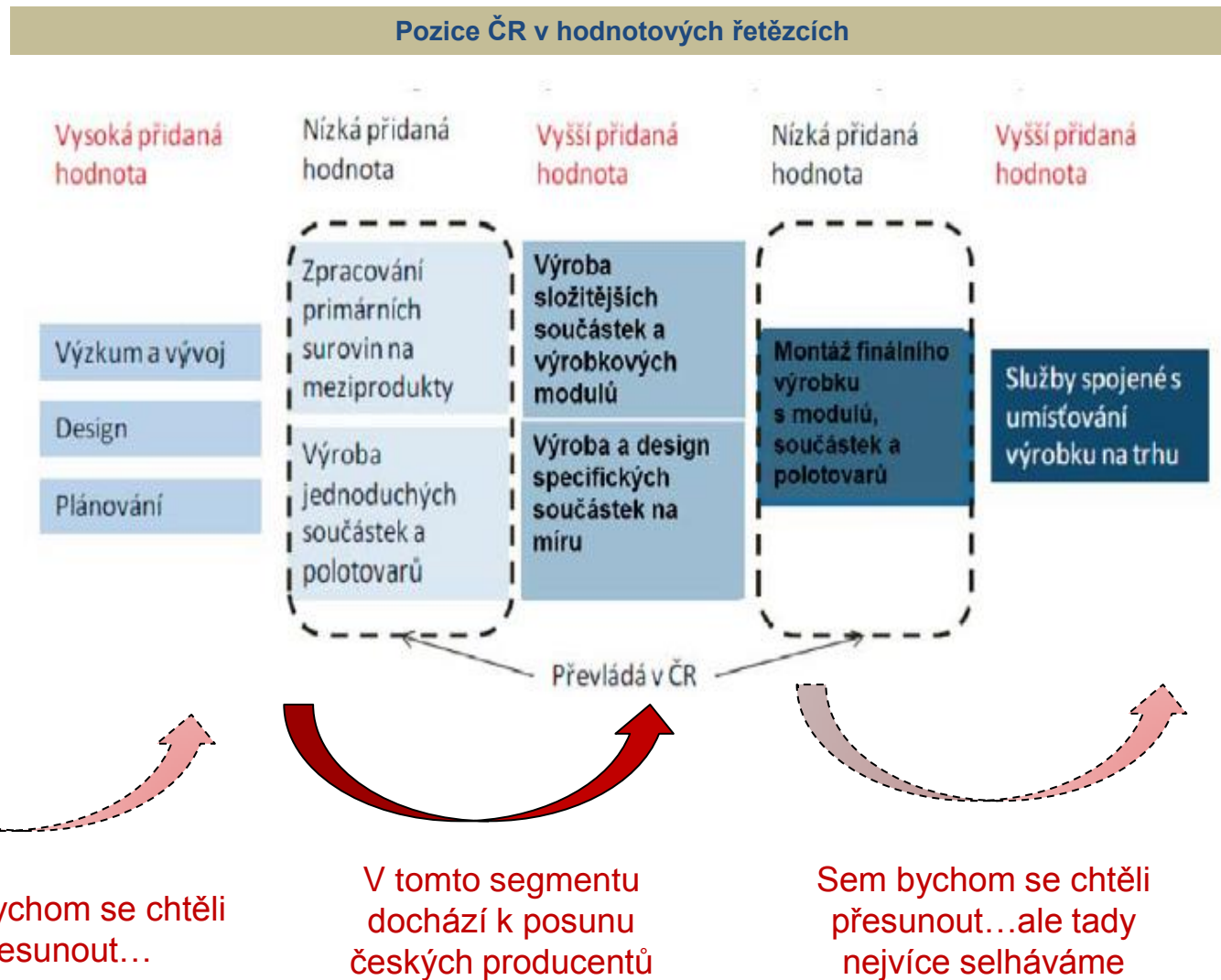
3. O českém exportu

- Od roku 1997 (zavedení plovoucího kurzu koruny) až do roku 2012 včetně mělo Česko vždy lepší výsledky exportu (meziroční změna objemu), než:
 - Světový průměr (vyjímkou 2009 znamenal nepatrně větší pokles vývozu než světový průměr, což souvisí s vyšším poklesem vývozu hlavního partnera Německa, kde je Česko v pozici subdodavatele)?
 - Německá spolková republika, náš hlavní obchodní partner a globální „supertrader“?
 - Celkový objem vývozu vzrostl v eurech od roku 2002 do roku 2012 ze 40,7 miliard EUR (cif) na 122,2 miliard EUR, tedy trojnásobně?
- Německo vyváží 9krát víc zboží než Česko (cif)
- Ale export přidané hodnoty z Německa byl v roce 2009 asi 12krát vyšší než z Česka
- Tento nepoměr naznačuje, že je pořád co zlepšovat, pokud jde o zvyšování přidané hodnoty v českém exportu

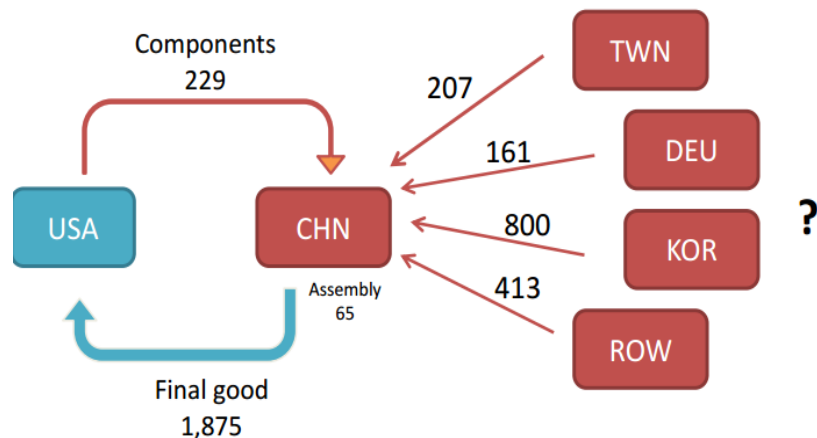
3. Snaha o posun českých podniků v hodnotových řetězcích

Chceme vytvořit podmínky a služby, které českým exportérům umožní posunout se výše v hodnotových řetězcích výroby.

Tento aspekt proexportních činností vyžaduje nejsilnější posílení orgwaru – tj. koordinace jednotlivých politik a využívání jejich synergií.

3. Kde však vzniká hodnota? – Case Apple iPhone 4

US trade balance in iPhones with:	CHN	TWN	DEU	KOR	ROW	World
Gross	-1,646	0	0	0	0	-1,646
Value added	-65	-207	-161	-800	-413	-1,646

Country	Components	Manufacturers	Costs
Chinese Taipei	Touch screen, camera	Largan Precision, Wintek	\$ 20.75
Germany	Baseband, power management, transceiver	Dialog, Infineon	\$ 16.08
Korea	Applications processor, display, DRAM memory	LG, Samsung	\$ 80.05
United States	Audio codec, connectivity, GPS, memory, touchscreen controller	Broadcom, Cirrus Logic, Intel, Skyworks, Texas Instruments, TriQuint	\$ 22.88
Other	Other	Misc.	\$ 47.75
Total			\$ 187.51

- export iPhonů představuje významný podíl v exportu Číny

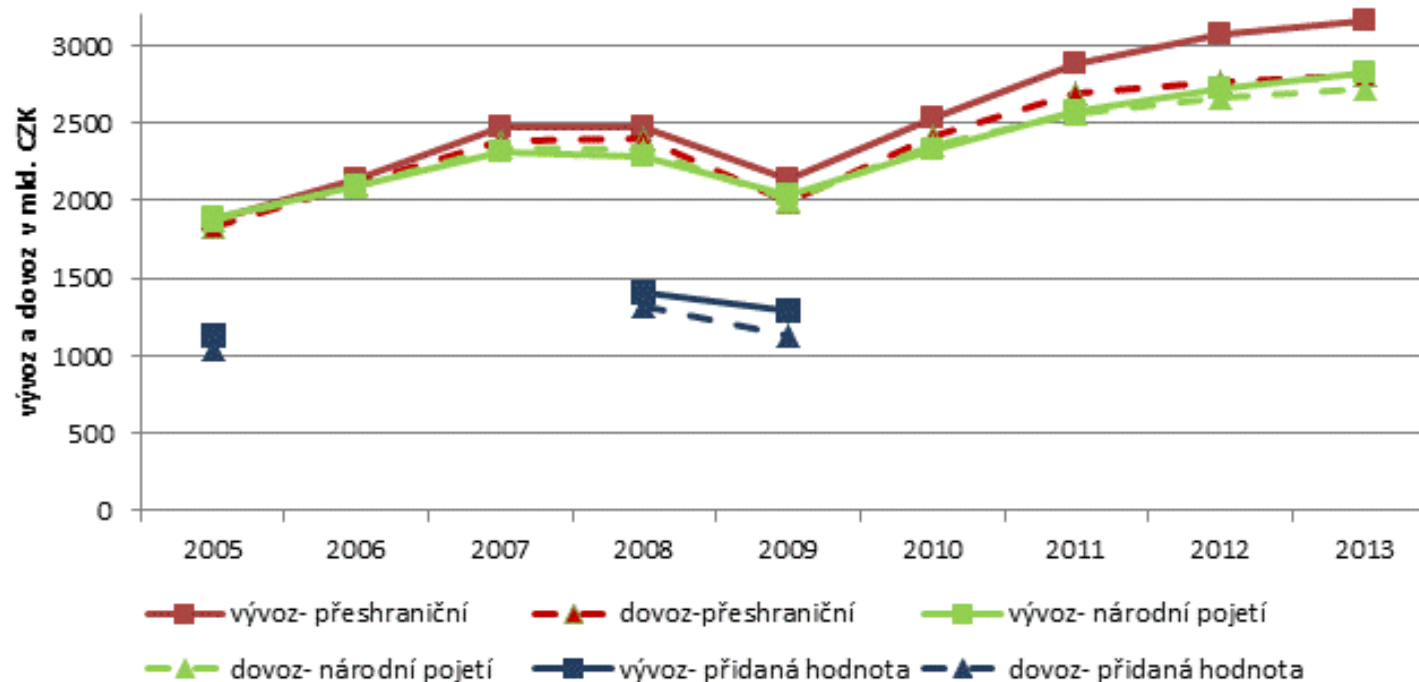
- přidaná hodnota je v porovnání s dodavateli komponentů pro iPhone (Německo, Japonsko, Korea...) ovšem malá

- při exportu 10 mil. iPhonů z Číny do USA vzniká v hrubém vyjádření exportu deficit USA vůči Číně ve výši 1 646 mil. USD (1 875 -229)

- ve vyjádření exportu podle přidané hodnoty vzniká deficit USA vůči Číně pouze ve výši 65 mil. USD, ale současně vzniká vůči všem subdodavatelským zemím

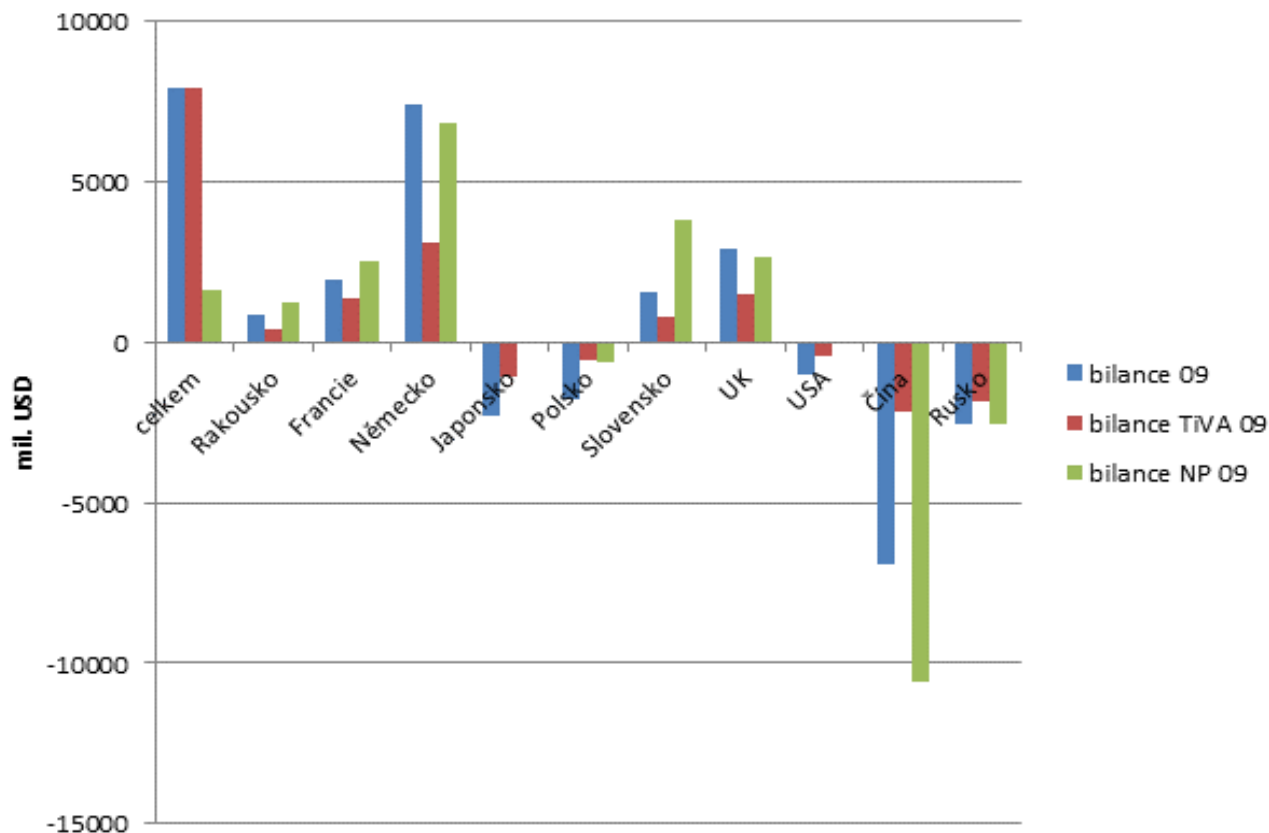
Pro určení přidané hodnoty jednotlivých zemí je potřeba znát podrobnější statistiku a strukturu dodavatelů a jejich subdodavatelů a jejich subdodavatelů atd. – snaha o zachycení v Input-Output tables

3. Zahraniční obchod ČR v různém pojetí

- V roce 2009 byla dovozní náročnost českého exportu 40 %. Konkurenceschopnost ČR je třeba vnímat v kontextu globálních hodnotových řetězců.
- Vlivem nepřímého exportu je ČR závislá na poptávce i těch zahraničních partnerů, kde není přítomen významný přímý vývoz.
- Přestože jsou statistiky vývozu a dovozu v přeshraniční statistice a v národním pojetí podobné, celková bilance obchodu je v národním pojetí více jak třikrát menší.

3. Bilaterální zahraniční obchod ČR v různém pojetí

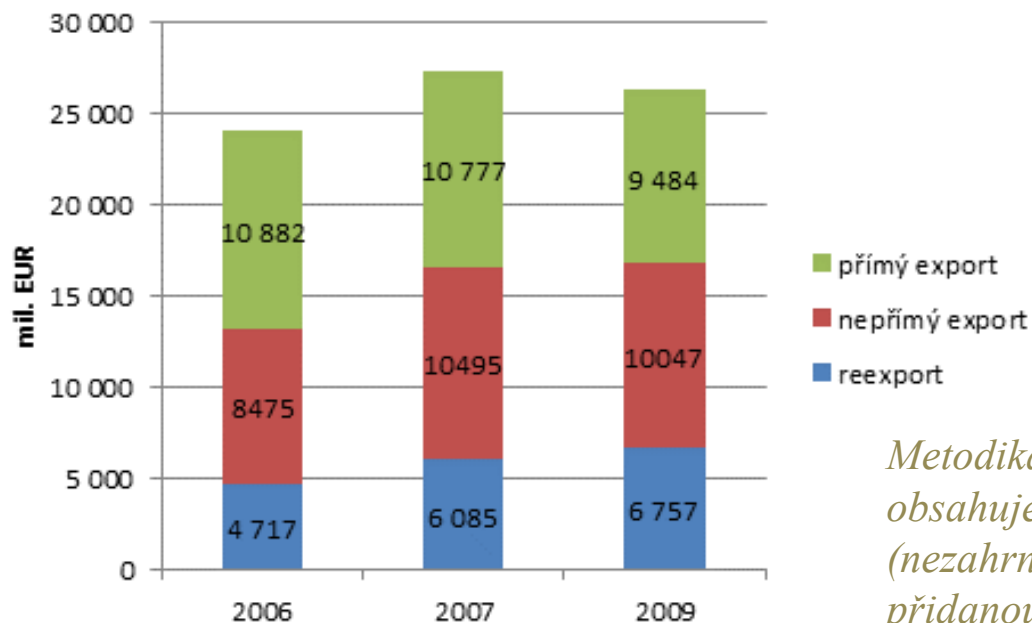

- **Celková bilance obchodu v přeshraniční statistice je stejná jako v obchodě s přidanou hodnotou. Výrazně se však liší bilaterálně!**
- V zahraničním obchodě podle přidané hodnoty má ČR výrazně méně negativní bilanci s Čínou, Japonskem či USA a naopak méně pozitivní s Německem.

3. Reexport a nepřímý export z ČR přes Německo

- Německo je nejvýznamnějším českým obchodním partnerem. V roce 2013 představoval „hrubý“ přeshraniční vývoz do Německa 31,2 % celkového českého exportu.
- Německo patří společně s USA a Čínou mezi 3 největší světové exportéry a zároveň má (na velkou zemi) relativně vysokou dovozní náročnost vývozu (cca. 26 %). Z toho vyplývá, že velká část českého vývozu je pravděpodobně vyvážena přes Německo nepřímo.
 - Reexport: zboží, které je importováno nákupčím v jedné zemi, který tento produkt exportuje dále do třetí země bez zpracování.
 - Nepřímý export: výrobek v zemi prostředníka podléhá dalšímu zpracování „processing trade“
- Reexporty a nepřímé exporty z ČR přes Německo představují významný zdroj vychýlení tradičních přeshraničních statistik o zahraničním obchodu od reálné bilaterální poptávky ze zahraničí.

3. Reexport a nepřímý export z ČR přes Německo

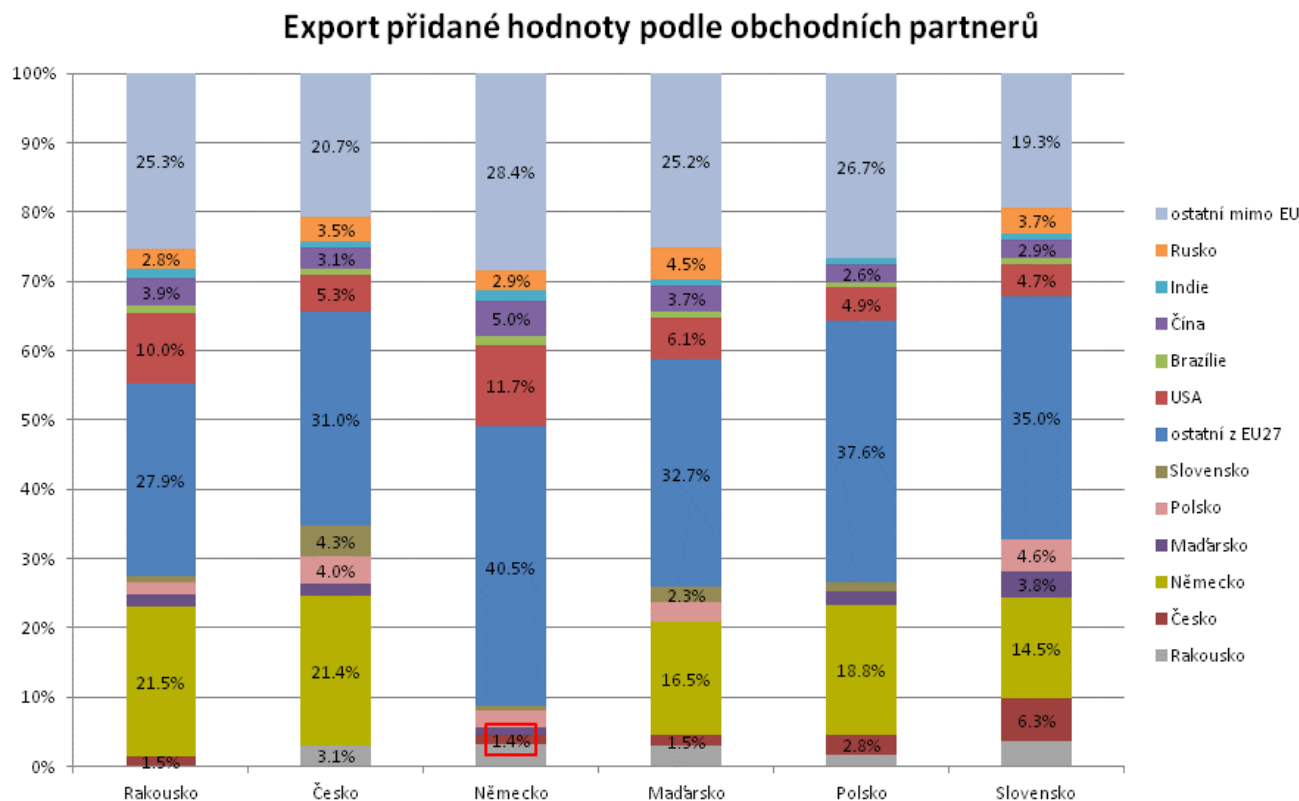

Metodika výpočtu v appendixu- oproti databázi TiVA obsahuje jen první krok nepřímého obchodu (nezahrnuje nepřímý obchod např. Číny s českou přidanou hodnotou)

- Odhadovaná výše nepřímého exportu a reexportu za předpokladu nezávislosti na užití (podíl země na dovozu je stejný jako její podíl na reexportech) činila v roce 2007 přibližně 60,6 % z celkového hrubého vývozu do Německa.
- Přibližně pětina českého vývozu do Německa je pouhým reexportem a nepřímý export představuje podobně jako přímý export přibližně 40 % z hrubého vývozu.
- Nejvyšší podíl na nepřímém vývozu a reexportu přes Německo mají odvětví výroby motorových vozidel, elektrických strojů a zařízení a strojů a zařízení (neelektrických).

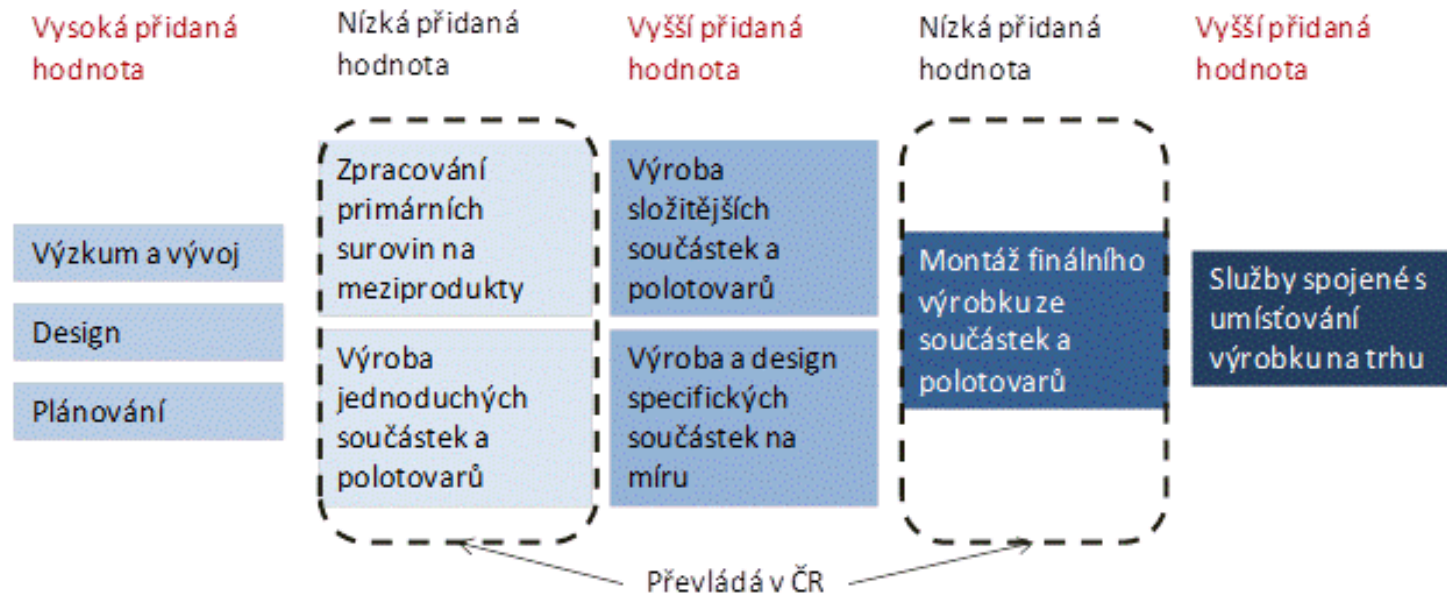
3. Německo je klíčové nejen objemově, ale i z hlediska exportu přidané hodnoty

Německo je z hlediska exportu přidané hodnoty pro Česko asi stejně významné jako pro Rakousko (21,4% vs 21,5%), zatímco země Visegrádu jsou na Německu z hlediska exportu přidané hodnoty méně závislé (Polsko 18,8%, ale Maďarsko 16,5% a Slovensko překvapivě jen 14,5%).

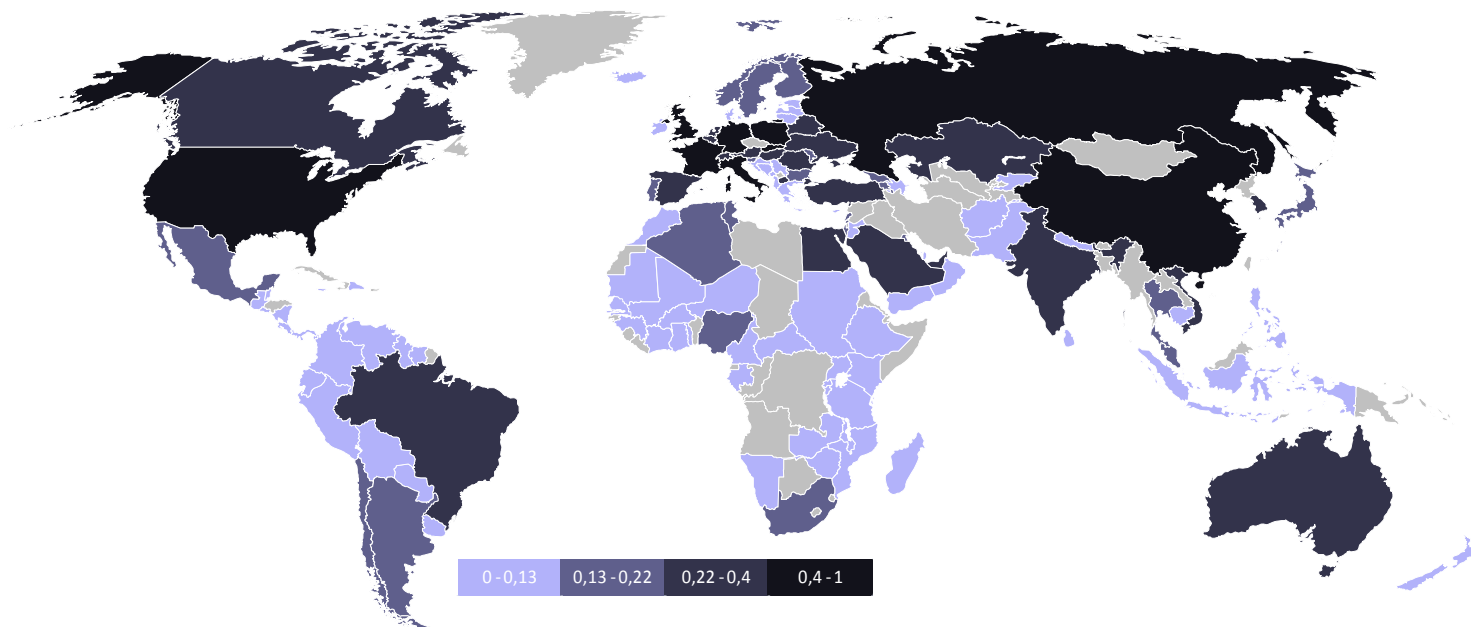
Náš nepřímý export přes subdodávky závisí na tom, kam vyváží Německo (váha USA je 11,7%, kdežto Číny 5%, Ruska 2,9%, Indie 1,6 % a Brazílie 1,4%).

4. Snaha o posun českých podniků v hodnotových řetězcích

- Dlouhodobý cíl pro konkurenceschopnost českého exportu: posun k výrobě s vyšší přidanou hodnotou! Schází schopnost prodat s velkou TiVA.
- **Základní podmínkou je zlepšení faktorů necenové konkurenceschopnosti a prioritizace proexportních aktivit**- vhodně vybírat nové trhy pro produkt s vyšší přidanou hodnotou.
- **Pro prioritizaci exportních příležitostí je možné využít exportní model:**
http://www.eeip.cz/mapa_exportera/mapa_exportera.html

4. Jak najít exportní příležitosti ČR: podle EDSM

- Na této mapě jsou země zabarveny podle počtu exportních příležitostí- čím více příležitostí, tím tmavší barva.
- Model bere v potaz poptávkovou stranu potenciální příležitosti (velikost trhu, růst trhu apod.), nabídkovou stranu (projevená konkurenční výhoda, Lafayův index), obchodní překážky, **dovozní náročnost exportu** a řadu dalších parametrů.
- Lze nastavit maximální teritoriální riziko a přiřadit váhu např. růstu trhu či snadnosti podnikání na trhu. Model lze využít na různé kategorie zboží.

http://www.eeip.cz/mapa_exportera/mapa_exportera.html

4. Snaha o posun českých podniků v hodnotových řetězcích

- Dlouhodobý cíl pro konkurenceschopnost českého exportu: posun k výrobě s vyšší přidanou hodnotou! Schází schopnost prodat s velkou TiVA.
- **Základní podmínkou je zlepšení faktorů necenové konkurenceschopnosti a prioritizace proexportních aktivit**- vhodně vybírat nové trhy pro produkt s vyšší přidanou hodnotou.
- **Pro prioritizaci exportních příležitostí je možné využít exportní model:**
http://www.eeip.cz/mapa_exportera/mapa_exportera.html

5. Závěr k potenciálu sdílené hodnoty v hodnotových řetězcích

- koncept sdílené hodnoty a jeho využití v nástrojích rozvojové zahraniční spolupráce se zaměřením na Program rozvojově-ekonomického partnerství
- Zkušenosti z USAID a EUAID
- Zkušenosti úspěšných exportérů Linet a bývalých pracovníků Člověk v tísni

Kontakty

Institut ekonomických studií

FSV UK

Opletalova 26, Praha 1

mejstrik@fsv.cuni.cz

http://ies.fsv.cuni.cz

EEIP,a.s.

chairman

Thunovska 12, Praha 1

Michal.mejstrik@eeip.cz

http://www.eeip.cz

International Chamber of Commerce ČR

Chairman

E-mail: mejstrik@icc-cr.cz

www.icc-cr.cz